

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt

Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov

P. b. b.

LETNIK XLI.

CELOVEC, PETEK, 4. APRIL 1986

ŠTEV. 14 (2270)

Minister Moritz znova poudaril:

Dvojezično šolo na Koroškem je treba na vsak način ohraniti!

Medtem ko je v razpravi o manjšinskem šolstvu na Koroškem slej ko prej čutiti močne težnje za tem, da bi s strani nemških nacionalistov zahtevano ločitev šolarjev vsaj pri zadnjih vratih vtihotali v šole na južnem Koroškem, se je pristojni minister za pouk dr. Herbert Moritz znova zelo jasno in nedvoumno izrekel za ohranitev skupne dvojezične šole.

V pogovoru z osrednjim glasilom socialistične stranke „Neue AZ“ je minister Moritz odločno poudaril, da je dvojezično šolo na Koroškem treba na vsak način ohraniti. Glede praktične izvedbe se je minister izrekel za model tako imenovanih asistenčnih učiteljev, ki naj bi med slovenskim poukom skrbeli za nemškogovoreče šolarje. Vendar se ministrov mnenje o teh učiteljih bistveno razlikuje od predstav, ki jih v tem pogledu zastopajo na Koroškem: Moritz namreč pravi, da bi tudi

asistenčni učitelji morali obvladati slovenščino; svojo izobrazbo bi si pridobili v posebni vadnici na pedagoški akademiji v Celovcu. Za začetek bi model asistenčnih učiteljev preizkusili na desetih ljudskih šolah, meni minister Moritz.

Socialistično glasilo v svojem poročilu o izjavah ministra Moritza dalje pravi, da bi v vprašanju asistenčnih učiteljev morale najprej doseči soglasje koroške stranke in šele potem bi se lahko na zvezni ravni nadaljevala pogajanja o zakonskih ukrepih. Nasprotno pa bi lahko takoj uresničili drug Moritzev predlog, piše „Neue AZ“: na celovski trgovski akademiji naj bi uredili dvojezičen oddelek in tako manjšini utrlj nadaljnje možnosti izobraževanja.

Eno pa je v razpravi o manjšinskem šolstvu treba vedno upoštevati, je še naglasil minister Moritz: „Največje vrednosti je ohranitev etnične mnogovrstnosti!“

Pravna komisija urada zveznega kanclerja, ki je obravnavala aktualna vprašanja manjšinskega šolstva je pred kratkim izdelala svoje stališče. Študenta prava Andreja Feiniga smo naprosili, da oceni poročilo te komisije. Feinig pride do zaključka, da so pravniki te komisije sicer ugotovili nepristojnost koroškega deželnega

Zakaj so ZDA proti javni diplomaciji?

Ameriški zunanji minister Shultz je po desetdnevem evropskem obisku v Washingtonu izjavil, da se odnosi med ZDA in Sovjetsko zvezo ne bodo premaknili z mrtve točke, če se obe velesili ne bosta odpovedali „javni diplomaciji“. Izjava je neposredna reakcija ameriške diplomacije na nedavno pobudo generalnega sekretarja KPSZ Mihajla Gorbačova za izredni sestanek z ameriškim predsednikom Ronaldom Reaganom, na katerem naj bi tekla beseda o ukinitvi jedrskih poizkusov.

Sovjetska zveza je zdaj zopet brez-pogojno podaljšala sklep o enostranski ukinitvi jedrskih poizkusov, ki ga je bila sprejela 6. avgusta lanskega leta ob 40-letnici hirošimske katastrofe. Na 27. partijskem kongresu je Gorbačov javnosti predstavil načrt, ki v treh postopkih predvideva uničevanje vsega jedrskega oboroževalnega arzenala na svetu. S strani ZDA je bilo do zdaj slišati le odklonilne odgovore – tako v zvezi z moratorijem kot tudi k predlogu o uničevanju jedrskega orožja –, češ da gre pri vseh

teh predlogih zgolj za sovjetsko propagando artistiko.

Toda s tako odklonilno držo so se ZDA znašle v precejšnji zagati, saj so ravno one očitavale Sovjetski zvezi nepripravljenost za pogajanja (ne glede na številne resne razorožitvene predloge SZ). Pretekli teden je 63 članov ameriškega kongresa v pismu pozvalo Reagana, naj se pridruži sovjetskemu moratoriju. Podobni pozivi prihajajo tudi iz številnih drugih držav. Reagan pa se zaenkrat noče odreči ne svojemu vesoljnemu oboroževalnemu programu niti ne jedrskim poizkusom (– le-ti so namreč potrebni za razvoj novih oboroževalnih sistemov!). Diplomatska spretnost in mobilnost sovjetskega vodstva mu zdaj seveda nikakor nista po volji, saj se želi pogajati samo s položaja močnejšega. Sovjetska iniciativnost mu pri tem prekriza račune, kajti lahko bi imela za posledico razostretev trenutnih napetosti. Na tem pa Reaganova administracija očitno ni dosti kaj zainteresirana – pred svetovno javnostjo bi se raje šla „tajno diplomacijo“...

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

spominsko svečanost

ob obletnici smrti narodnega
heroja Franca Pasterka-Lenarta

ki bo v nedeljo 6. aprila 1986 ob 9. uri
dopoldne pri spomeniku padlim
borcem in žrtvam fašizma na pokopališču v Železni Kapli.

Na sporedu bodo: polaganje ven-
cev, govor in pevski nastop.

Počastimo z udeležbo na svečanosti spomin na vse tiste, ki so se borili in
se žrtvovali v boju proti nacifašizmu – za svet miru, svobode in enakoprav-
nega sožitja!

Odbor

Kaj misli pravna komisija?

zboru glede manjšinskega šolstva, iz njihovega poročila pa je le razbrati, da se nočejo zoperstavljati ločevanju otrok. To odgovarja tudi željam treh strank, ki so od pravnikov hoteli vedeti ali obstajajo možnosti, da se čim bolj ugodno zahtevam po ločevanju.

V poročilu pravne komisije med drugim sicer ugotavljajo, da je zakonodajalec v petdesetih letih favoriziral skupno dvojezično šolo, vendar se zdaj ni mogoče izogniti vtisu, da pravna komisija kljub temu teži za tem, da bi politično ugodili ločevalnim idejam. Glej poročilo na strani 6.

Novi odbor KSŠŠ/D pri slovenskih organizacijah

Odborniki in odbornice Kluba slovenskih študentov in študentk so se v Velikem tednu srečali na dvodnevni klavzuri na Rebrci. Obravnavali so organizacijska vprašanja, pripravili letni prireditveni program Kluba ter razpravljali o aktualnih problemih manjšinske in šolske politike. V sredo so se klubaši razgovarjali s predstavniki slovenskih osrednjih organizacij. Beseda je tekla v glavnem o sodelovanju, šolskem vprašanju in manjšinskih svetilih – študentje prej ko slej načelno odklanjajo vstop v sosvete ter kakršnekoli kompromisne rešitve v šolskem vprašanju. V četrtek so se dunajski študentje zglasili pri prijateljskih organizacijah v Ljubljani. Obiskali so Komisijo za manjšinska in izseljeniška vprašanja pri SZDL ter Republiško in Univerzitetno konferenco ZSMS.

PREBERITE

na
strani

- 2 Nadoknaditi,
kar smo zamudili
(nekaj kritičnih misli
o gospodarskem
delovanju
koroških Slovencev)
- 2 Obramba
bivšega nacističnega
v Avstriji „nacionalni
problem“?
- 3 Korenine žive –
almanah
partizanskih domačij
na Koroškem
- 5 Pogovor
s plesnim učiteljem
Gregijem Krištofom
- 6 Neupravičeni napadi
na celovski Uni-klub
- 8 Namiznoteniški
turnir SŠZ
v Šentprimozu

Izjave, ki si jih je treba zapomniti

Nedavni obisk predsednice zveznega izvršnega sveta SFRJ Milke Planinc na Dunaju je bil spet priložnost za izmenjavo mnenj na najvišji ravni. To priložnost so tudi zkoristili ter po eni strani ocenili dosednji razvoj odnosov med obema državama, po drugi strani pa proučili tudi možnosti, ki se odpirajo nadaljnjemu sodelovanju med Avstrijo in Jugoslavijo.

Tudi tokrat je v avstrijsko-jugoslovanskem dialogu zavzemalo važno mesto manjšinsko vprašanje. Pri tem nikakor ne bi hoteli precenjevati resnične vrednosti obojestranskega zagotovila, da so narodne manjšine pomemben povezovalni člen med sosednjimi državami in narodi – take besede so že postale sestavni del izmenjave vljudnostnih izjav ob vsakokratnem srečanju predstavnikov obeh držav, so pa nanje navadno zelo hitro pozabili, ko je šlo za reševanje drugih problemov.

Precej podobno je s tozadevnimi obljubami, ki jih ob takih priložnostih slišimo iz ust avstrijskih državnikov: navadno ostane le pri lepih besedah, ki se jih pozneje le neradi ali sploh nič več ne spomnijo. Ravno na podlagi takih izkušenj pa bi za poznejšo osvežitev spomina morda le kazalo še enkrat zapisati izjave, ki sta jih med obiskom predsednice jugoslovanske vlade podala zvezni predsednik Kirchschräger in kancler Sinowatz.

● KIRCHSCHRÄGER je v pogovoru s predsednico jugoslovanske vlade, ko sta ocenjevala rezultate uradnega avstrijsko-jugoslovanskega dialoga, izrecno poudaril pripravljenost Avstrije, da si prizadeva za izboljšanje položaja slovenske in hrvaške manjšine, in to v skladu s težnjami predstavnikov koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov.

● SINOWATZ pa je dejal, da predstavlja slovenska in hrvaška narodna skupnost v Avstriji dragocen povezovalni člen med

obema državama ter prispevata k medsebojni kulturni obogatitvi in k obojestranskemu razumevanju. Zagotovil je, da si bo avstrijska zvezna vlada tudi v bodoče prizadevala, da v stalnem dialogu z obema skupinama ustvari ozračje, v katerem se bosta narodni skupini dobro počutili. Obljubil je, da bo Avstrija njun razvoj podpirala, posebej glede problema manjšinskega šolstva na Koroškem pa je še naglasil, da bodo upoštevali želje koroških Slovencev, kajti spremembe lahko nastanejo le v dogovoru z njimi, vendar nikakor ne smejo pomeniti poslabšanja, temveč le korak naprej.

Torej izjave, ki si jih je treba zapomniti. Ne zaradi tega, ker bi pomenile nekaj bistveno novega (take in podobne obljube smo slišali že tudi ob drugih priložnostih), temveč zato, da jih lahko priključimo v zavest, če bi jih na merodajnih mestih spet radi potisnili v pozabo, ko bo treba napraviti korak od besed k dejanjem. Vse lepe besede o dobrem sodelovanju in o uspešnem sodelovanju, kot jih je bilo slišati med obiskom predsednice Planinčeve, bi namreč zgubile vso vsebino in svoj pomen, če bi pri praznih frazah ravno glede tistega vprašanja, kjer gre za ohranitev in razvoj „dragocenega povezovalnega člena“ – to je slovenske in hrvaške narodne skupnosti v Avstriji, kot je bilo z obeh strani soglasno ugotovljeno.

Prav na to povezavo je očitno mislil tudi bivši kancler Bruno Kreisky, ko je v dunajskem Kurierju svojo oceno zgodovine in razvoje dobrososedskih odnosov med Dunajem in Beogradom zaključil z naslednjim opozorilom: „Ravno v očigled te uspešne skupne zgodovine zadnjih 40 let se moramo zelo potruditi, da izpolnimo obveznosti, ki so nam bile napram manjšinam naložene v državni pogodbi, ki smo jo vendar tudi podpisali.“

rij.

Nadoknadi, kar smo zamudili!

Nekaj kritičnih misli o gospodarskem delovanju koroških Slovencev

Gospodarski problemi rastejo – ne samo v Avstriji. Zato se je diskusija o teh vprašanih precej razširila. Veliko so k temu prispevali tudi razni škandali preteklih mesecev, v katere je bistveno vpletena tudi politika.

Tudi slovenski gospodarstveniki na Koroškem se soočajo s problemi, ki jih bo treba reševati. Dimenzije so sicer skromnejše, toda bistvo vprašanj niti ni tako zelo različno.

Ne bo škodovalo torej, če tudi naše gospodarske zadeve skušamo kritično pretrpeti. To ne pomeni omalovaževanja uspehov, toda o teh je na občnih zborih in v poročilih naših občil tako že več govora kot o stvareh, ki bi jih bilo treba kritično obdelati.

Eden najbistvenjših problemov delovanja gospodarskih ustanov, ki jih lahko nasplošno prištevamo slovenski narodni skupnosti, je naslednji: na številnih področjih smo v neverjetni meri zamudili moderni razvoj, in zdaleč nam ne uspe izkoristiti možnosti, ki nam jih iz geografskega, kulturnega in političnega vidika nudi naš življenjski prostor.

Slovensko združeno in bančno udejstvovanje npr. je bilo nekoč na južnem Koroškem na visoki ravni. Danes je pomen teh naših ustanov – seveda s krajšnjimi razlikami – skromnejši kot bi lahko bil, in to po mojem ne samo zaradi udarcev nacističnega nasilja, raznovrstnih pritiskov in diskriminacije. V zadnjih desetletjih nam ni uspelo v zadostni meri najti tiste ustvarjalne odprtosti, inovativnosti in občutljivosti za doje-manje potreb novega časa, ki je pogoj za dinamičen razvoj vsake obstoječe tradicionalne strukture.

Naše bančne ustanove na primer trenutno niso v stanju izvajati določenih poslov, katere bi potrebovala v preteklih letih zrasla in deloma uspešno delujoča podjetja z jugoslovansko udeležbo, ali pa večji slovenski privatniki. Naše denarne ustanove sploh nazadujejo glede uslug, katere mora danes nuditi strankam vsaka kolikor toliko moderna banka. S storitvami, ki bi jih večina lahko nudile tudi posojilnice in Zveza, če bi poskrbeli za določen strokovni potencial, pa si služijo lepe dohodke druge koroške in dunajske ustanove, ki obvladajo tisto, kar smo pri nas očitno zamudili.

Ravno na tem področju, pri blagovni menjavi in finančnih tokovih med Koroško in Slovenijo oz. Avstrijo in Jugoslavijo ter v prostoru Alpe-Jadran, pa bi lahko bili koroški Slovenci pomemben dejavnik. Kdo ima boljše pogoje že zaradi znanja jezikov, izvrstnih možnosti poznavanja jugoslovanskih zakonov in predpisov ter vse simpatije in dobre volje jugoslovanskih partnerjev, če ne ravno ustanove koroških Slovencev?

Namesto da bi se v ta vprašanja resno zamislili, pa se tudi pri nas nekateri odgovorni vedejo podobno kakor nekateri „mojstri“ na Dunaju ali v Linzu: marsikateri politični funkcionar, čeprav strokovno nepristojen, se gre ogromno važnega gospodarstvenika; iz osebnih interesov in nekih menda svetovnonazorskih vzrokov dostikrat ne pride do pametnih in učinkovitih rešitev v korist celote; ljudje, ki so odgovorni za neuspehe in škodo, ne znajo potegniti pravzaprav logične konsekvence, temveč silijo še na nove položaje; premišljenih in utemeljenih konceptov primanjkuje, premalo se gleda na izobraževanje strokovnjakov, bodočim gospodarskim akademikom pa doma ni mogoče nakazati resnih poklicnih perspektiv. V malem formatu smo tu in tam kar huderjevo podobni nezmožnim podržavljenim menežerjem in proporc-politikom.

Se nekaj je značilno: Kot na Dunaju živeč Slovenci redno berem naša tednika, toda o gospodarskih zadevah v teh dveh časopisih ni mogoče veliko zvedeti. Za dan dva na Koroškem in po obisku ene ali druge celovške pisarne ali gostilne pa lahko v nekaj urah zvem, v kakšnih škripcih je neka posojilnica, koliko izgube in škode je povzročil gospod X in kako čudne zadeve se dogajajo v tem ali onem odboru.

Seveda ni vsaka stvar že kar za časopis. Na drugi strani pa tudi ne

uvidim, zakaj naj bi bilo mogoče o raznih slovenskih gospodarskih zadevah najti članke samo v dunajskem „trendu“, koroških dnevnikih ali pa, kadar gre kaj narobe, najkasneje v nekem „glasu domovine“. Menim, da spada obveščanje in razpravljanje o gospodarskih zadevah v območju narodne skupnosti tudi v naša lastna občila, in sicer tudi tedaj, kadar na dnevnem redu niso samo dogodki za slavošpeve. Argument, da bi javna razprava tudi o napakah in slabostih koristila samo „nasprotnikom“, je v večini primerov samo pokrivalo, pod katerim se mnogokrat zakrivajo nezmožnost, osebne koristi ali interesi določenih skupin ljudi. Kdor ima poštene namene in dela na solidni strokovni podlagi, nima vzroka bati se kontrole javnosti; obratno, le-ta pomaga preprečevati negativne pojave.

Tudi naši časopisi bi lahko bili

nekoliko bolj korajžni in kritični. Kdor pozna ljubljansko „Delo“, ve, kako odkrito tam diskutirajo o gospodarskih problemih, pri nas pa imaš včasih vtis, da bereš neka cenzurirana „dvorska poročila“.

Če naj se naš gospodarski voz premakne malo naprej, je torej kar dosti nalog. Tako bo treba končno enkrat analizirati položaj tako imenovanega „gospodarstva koroških Slovencev“, premisliti, kdo naj je adresat ekonomske dejavnosti naših ustanov, izdelati praktično uporabne načrte in določiti prioritete. V naša občila mora pošteno obveščanje o gospodarskih dejavnostih slovenskih ustanov, več strokovnih poročil in razprav, pa tudi poročanje o problemih in napakah! Najti bo treba strokoven pristop do gospodarskih nalog in skrbeti za izobraževanje strokovnjakov ter usmerjanje študentov gospodarskih ved, katerim je potem seveda treba nuditi tudi ustrezne naloge in razvojne možnosti.

Brez ozira na to, da se bo morda kdo mogočno razburil: v to smer pospeševati razmišljanje in delovanje je naloga razgledanega zastopstva narodne skupnosti, ne pa posnemanje slabih navad določenih politikov in menežerjev na Dunaju in še kje – četudi samo v malem formatu.

dr. Kristijan Schellander

Manjšinam priznati istovetnost z vsemi pravicami, ki iz tega izhajajo

Usklajevati proces osvobajanja ljudi v perspektivi nove družbe, v kateri bodo prevladale vrednote solidarnosti in pravice in v kateri bo mir sad spoštovanja kolektivnih pravic vseh narodov. To je bil temeljni sklep nedavne konference „narodnosti brez države“ v Barceloni, kjer se je zbralo okoli 150 zastopnikov petnajstih evropskih narodnosti, navzoči pa so bili tudi predstavniki manjšin iz drugih kontinentov.

V ospredju razprav je bil položaj narodnosti, katerim centralistične države še vedno odrekajo njihove pravice. Udeleženci so sicer govorili v različnih jezikih in so bili nosilci različnih zahtev, ob koncu pa so se vendar zedinili o nekaterih osnovnih političnih smernicah. Tak skupen jezik in skupne smernice dela so našli predvsem ob spoznanju, da jih združuje zlasti zahteva, naj bo vsaki manjšini priznana njena istovetnost z vsemi pravicami, ki iz tega izhajajo.

Izhodiščne smernice, za katere so se dogovorili, poudarjajo zlasti pomen jezikovnega in kulturnega razvoja za ohranitev istovetnosti vsake manjšine. V tem smislu je treba proglasiti vse narodne jezike za uradne na področju, kjer so narodi zgodovinsko prisotni, in tako omogočiti zasebno ter javno uporabo teh jezikov. Obenem pa so na konferenci poudarili tudi važnost materialne osnove vsakega naroda in narodnosti, zato mora vsak narod imeti pravico, da svobodno izbira razvojno pot in nadzoruje ter izkorišča bogastvo in potencialne lastnega ozemlja.

Sedanje težnje k unitarizmu kot odrazu oblasti je treba nadomestiti s tem, da se poudari važnost posameznika in naroda, ne pa vlade in države, so menili na konferenci v Barceloni. V tem pogledu so se „narodi brez države“ izognili skušnjavi, da bi zahtevali lastno državo, pač pa so svoje zahteve usmerili v individualne in kolektivne pravice in v tem okviru poudarili tudi pravico do samoodločanja.

Uspešna udeležba ZSZ na sejmu Alpe-Jadran v Ljubljani

Petindvajset let je Ljubljana zdaj že prizorišče tradicionalnega sejma „Alpe-Jadran“. Razstavljalci iz Jugoslavije, Avstrije in Italije so predstavili svoje gospodarske strukture in trgovske ponudbe ali pa opozarjali na turistične zmogljivosti svojih regij. Letošnji sejem, ki je bil zaključen v nedeljo, je tako po obsegu razstavljalcev kot tudi po številu obiskovalcev presegel vse prejšnje.

Med koroškimi gospodarskimi

ustanovami je bila med razstavljalci navzoča tudi Zveza slovenskih zadrug. Mag. Jakob Sitter, vodja blagovnega oddelka ZSZ, je bil z opravljenim delom na sejmu zelo zadovoljen. Na informativne razgovore v zadrugi paviljon je dnevno prihajalo nad sto ljudi – v glavnem predstavniki raznih jugoslovanskih podjetij –, kar je vsekakor potrjuje za uspešno delo ZSZ ter njene integriranosti v trgovsko in turistično izmenjavo z Jugoslavijo.

ZVEZA SLOVENSkih ZADRUG je s svojo razstavo vzbudila veliko zanimanja predvsem v gospodarskih krogih

Gorenjska regija želi izgraditi sodelovanje s koroškimi Slovenci

Preteklo soboto so se na Jesenicah sestali Koordinacijski odbor za mednarodno sodelovanje (Medobčinski svet SZDL za Gorenjsko) in predstavniki kulturnih, političnih, gospodarskih in športnih organizacij koroških Slovencev. Beseda je tekla o dosedanjih dosežkih v sodelovanju Koroške z Gorenjsko regijo – bodisi zdaj na uradni ravni med posameznimi obmejnimi občinami, bodisi na organizacijski ravni ali pa na osnovi povezovanja posameznih društev – ter o možnostih nadaljnje izgradnje tega sodelovanja. Pri tem je bilo rečeno, da naj bo kulturna izmenjava in ponudba v bodoče bolj povezana z narodnostno problematiko, kontakti se naj ne odvijajo mimo koroških Slovencev – manjšina mora biti enako-

praven partner v razvijanju (dobrosedskih) odnosov. S tem v zvezi je bila s strani koroških udeležencev izražena želja, da naj obveščevalna sredstva v Sloveniji posvečajo nekoliko več pozornosti informiranju o slovenskih gospodarskih in trgovskih infrastrukturah na Koroškem, saj so le-te jugoslovanskemu potrošniku vse premalo znane in ostanejo tako tudi manj upošteevane. Udeleženci razgovora so naposled tudi ugotovili, da je še vse premalo vezi in povezovanja med mladino obeh regij. Isto velja tudi za nego stikov med kmečkim prebivalstvom in ravno tako za dejavnosti na športnem področju. Zato so se na razgovoru domenili za izdelavo posebnih programskih konceptov za sodelovanje v posameznih panogah.

Obramba bivšega nacističnega v Avstriji „nacionalni problem“?

Zadeva „Waldheim“ počasi dosega višek neokusnosti. Presega tako rekoč vse dimenzije. Je ta razprava o njegovi preteklosti še volilni boj? Ali je že bolj obračunavanje s političnim nasprotnikom? Revanž? Američanov, Židovskih organizacij bivšemu generalnemu sekretarju OZN? Intriga socialistov? Ali mar vse obenem? Težko je najti pravilni odgovor.

Razprava o njegovi preteklosti je očitno postala nadomestilo za stvarne politične razprave, ki bi jih človek pričakoval od kandidatov in strank. Njegova preteklost sama je postala pravi politikum, ki Avstriji – 40 let po osvoboditvi in 30 let po podpisu državne pogodbe – krade mednarodni ugled. Ljudska stranka zdaj zahteva od vlade in zveznega predsednika zaščito za svojega kandidata; tudi ona vidi ogrožen mednarodni ugled naše države. Toda ne zaradi protislovnega in vsej javnosti neodkrita Waldheima, temveč zaradi očitkov, ki od vseh koncev in krajev padajo na njegov račun. Čemu naj bi Avstrija ščitila pred mednarodno javnostjo človeka, ki je – dokler je le mogel – tajil vsa dejstva; ki je do zadnjega zatrjeval, da govori resnico ter jo naknadno zopet razveljavil; ki se je lagal vsej Avstriji, kot so zapisale „Salzburger Nachrichten“.

Waldheim si je svoje blato sam nakopal. Diskvalificiral se je tako pred avstrijsko kakor tudi pred mednarodno javnostjo, še več: „obogatil“ je rdečebelordečo zastavo – poleg raznih Rederjev in Petrov – z dodatnimi rjavimi madeži. Postalo je celo dvomljivo, ali je bil ta Avstrijec sploh na pravem mestu, ko je bil generalni sekretar OZN. V marsikateri drugi demokratični državi bi se bil tak kandidat že zdavnaj poslovil. Marsikateri druga stranka bi se ga bila že zdavnaj odrekla. Ne pa ljudska stranka. Zanj ni dvoma: „Jetzt erst recht“ je zapisala na Waldheimove plakate,

„Wir Österreicher wählen, wen wir wollen.“ ali tako nekako.

Na tak način postaja afera „Waldheim“ zares tragično zrcalo avstrijske politike in prebavljanja preteklosti. Nobenega dvoma ni, da ima mnogo Avstrijcev Waldheimove generacije podobno političnogodovinsko biografijo. In vse preveč je še takih, ki so ravno tako kot Waldheim še danes skregani s svojo preteklostjo. Namesto odkritega obračunavanja z nacistično dobo in lastno preteklostjo so

taki ljudje raje prakticirali politični oportunizem in pozabljenost namesto zdravega prebavljanja preteklega. Na taki osnovi se je razvijal Waldheimov karizem (in že v OZN so današnjega kandidata zaradi politične labilnosti nazivali „puding“).

Kar velja za Waldheima, vsekakor še bolj velja za njegovo zaščitnico ÖVP in druge zagovornike. Sramota zanje je, da danes tako krčevito zagovarjajo bivšega nacističnega, še bolj sramotno pa je, da se nikdar še niso v takem obsegu zavzeli za kakega antifašista. In sramotno je tudi za vse tiste, ki danes s privzdignjenim prstom kažejo na Waldheima ter zahtevajo njegov odstop, a istočasno nič ne ukredujejo proti kandidatu skrajne desnice, Scrinziju... I. Sch.

Na celovškem razstavišču priprave za strokovni sejem „Prosti čas“

Komaj se je na celovškem sejmskem razstavišču končal tradicionalni sejem gostinstva in turizma, so že spet v polnem teku priprave za nadaljnjo vsakoletno sejmsko prireditev. V času od 17. do 20. aprila bo namreč na razstavišču 11. strokovni sejem „Prosti čas 86“, na katerem bo okoli 400 razstavljalcev nudilo obiskovalcem pester izbor vsega, kar sodi na področja čim bolj smotrnega koriščenja prostega časa.

Celovski sejem „Prosti čas“ bo tudi letos posredoval zanimive pobude, kako je treba dragoceni prosti čas preživeti čim bolj „bogato“ in pestro. Nagovoril bo vse starostne skupine ter predstavil novosti in nasvete tako za počitniška potovanja in izlete, pa tudi za oblikovanje prostega časa doma. V tem okviru se bodo poleg razstav vrstile najrazličnejše prireditve, kot na primer tekmovanja v spretnostih, demonstracije padalcev, frizerska akademija bo predstavila mednarodno kolekcijo pričesk tako za prosti čas kot tudi za svečane prilike, svoje znanje bodo pokazali vajenci iz cvetličarstva, medtem ko se

bodo plesni pari poskusili v akrobacijah rock and rolla. Prav tako bo spet na sporedu zdaj že tradicionalno deželno govorniško tekmovanje mladine, svoje spretnosti bodo pokazali modelarji, nastopile bodo razne kulturne, folklorne in športne skupine, na svoje dejavnosti in svoje probleme pa bodo opozorile tudi mladinske organizacije.

Porast zimskega turizma

Zimski turizem, ki je koroškemu turističnemu gospodarstvu navadno povzročal velike skrbi, se je menda znašel na poti uspešnega razvoja. Tako vsaj bi lahko sklepali na podlagi števil, ki jih je za letošnji februar objavila deželna statistika. Po teh podatkih so meseca februarja zabeležili 573.566 nočitev, kar pomeni v primerjavi z istim mesecem lanskega leta porast za 8,7 odstotka. Pri inozemskih gostih, ki dosegajo 49 % celotnega števila nočitev, je porast znašal 1,8 %, medtem ko je pri domačih gostih dosegel celo 16,1 %.

Koroške partizanske domačije v sliki in besedi

Ob 40-letnici Zveze koroških partizanov je izšel almanah koroškega partizanstva

„Korenine žive“ je naslov novega almanaha koroškega partizanstva, ki ga je ob 40-letnici Zveze koroških partizanov izdala založba „Delavska enotnost“ v Ljubljani. V njem so umetniško poslikane številne koroške domačije, katerih prebivalci so pod hitlerjevim jarmom pogumno podpirali oboroženi upor in se povezovali, da bi doživeli svobodno človeško in narodno bodočnost. Hkrati pa so opisi usode teh ljudi in domačij najboljše pričestice slavne demokratične zgodovine obeh narodov v tej deželi, ki se je danes še mnogi sramujejo.

Amaterska slikarka dr. Danica Galabem in prof. dr. France Cegnar-Franček nam umetniško podoživeto predstavljata številne domačije južne Koroške. Ob teh domačijah pa v spremnem besedilu spoznavamo življenje tistega slovenskega in tudi nemškogovorečega človeka, ki je s svojo antifašistično usmerjenostjo predel

mrežo malih in večjih dejanj, ki so skupno porušile nasilno oblast. Uredniškemu odboru je predsedoval Pavle Matjaž Žavcer, urednik izdaje pa je bil Marjan Remic.

V uvodu knjige je rečeno, da seveda ni bilo mogoče zajeti v tej knjigi vseh domačij, ki so podpirale antifašistični odpor, pač pa priča knjiga o širini upora, ki ga je mogoče razumeti le, če se zavedamo dolgoletnega zatiranja slovenskega človeka na Koroškem. „Partizanske domačije na avstrijskem Koroškem, v Podjuni, Rožu in Zilji, na Gurah in Svinjski planini, so dajale zatočišče partizanskim borcem, živež in prenočišče, pravo koroško domačnost in ljubeznivost, toplo človeško gostoljubnost. Koroške partizanske domačije so bile vrotek in snutek, vir koroškega partizanstva,“ pravita Janez Wutte-Luc in Pavle Žavcer-Matjaž v uvodnih besedah. Božidar Gorjan-Bogo pa ugotavlja, da so te kmetije postale tudi Živa vez med slo-

venskim partizanskim gibanjem in demokratično Avstrijo... Ta je bila prisotna v čutenju... pri vseh tistih Avstrijcih, ki so se odločili za britansko-ameriško civilizacijo in so dobro vedeli, da smo partizani del zavezniške borbe.

Knjiga je izšla v slovenskem jeziku, pripravljala pa se tudi nemška izdaja. Povzetki ob koncu knjige v srbohrvaškem, angleškem, italijanskem in nemškem jeziku pa že danes omogoča pripadnikom drugih narodov, da spoznajo privlačno knjigo, ki v sprednjem delu daje jedrnat pregled partizanskega boja na Koroškem in prvih povojnih let.

Kot je slovenska javnost na Koroškem sprejela izid knjige z velikim veseljem, pa je kljub temu treba ugotoviti, da naslovna stran knjige ni najbolj posrečena, ker bo gotovo bolj težko najti neposredno povezanost med vojvodskim prestolom in predstavljajo partizanskih domačij.

„Čim več vidim, tem bolj živim“

Slovenka iz Celovca, Zorka Loiskandl-Weiss, ki živi na Dunaju in na Medgorjah se umetniško vrača v svoje rojstno mesto. S slikami, ki so impresije zimske in spomladanske narave ter mestne arhitekture, je okrasila v velikem tednu stene dvojezične kulturne taberne „Pri Joklnu“ v Celovcu. Razstava bo tam na ogled še do konca aprila.

Zorka L.-Weiss pred svojimi slikami

Zorka L.-Weiss, ki je ilustrirala tudi že dve otroški knjigi na besedilo Marice Kulnik („Tinček ujame sonce“ in „Tai“), že od prvih svojih del naprej upodablja vtise iz narave. Medtem, ko so bile njene prve slike avtentične skice narave s svinčnikom, ali akvareli, se v zadnjih letih nagiba k abstraktnemu upodabljanju svojih

vtisov iz okolja. Zato nagovorijo opazovalca najprej bolj nežne pastelne barve in harmonija le-teh, kot pa konkretna tema (zima, hiša ali pokrajina). Svoje vtise iz narave, pri katerih igra svetloba in luč ponekod dominantno vlogo, je Zorka L.-Weiss prelila pretežno v oblikovno strogo strukturo, ki skušajo s svojo mirno prepletenostjo in mrežasto urejenostjo na svoj način prikazati zakone, ki delujejo v naravi. Poleg teh mrežastih, prepletenih slik pa se v zadnjem času vedno bolj pojavljajo slike – gvaši – z večjimi samostojnimi geometričnimi figurami – kot abstraktno zrcalo predmetov iz narave. Umetnica pa ob tem pušča ob strani opazovalca. Da lažje razumemo, kako dela, je poleg dveh večjih abstraktnih slik razstavila tudi akvarela, ki upodablja njen prvotni vtis pokrajine.

„Čim več vidim, tem bolj občutim in vem, da živim“ pravi Zorka.

Prezentacija treh antologij

Kuhnerjevi prevodi: preporod lirike v liriko

Dunajska delovna skupina za manjšinska vprašanja je pred kratkim v (dunajskem) Mednarodnem kulturnem centru predstavila tri zbirke avstrijske lirike. Gre za antologiji „Ptiči i slavuji – Hawks and nightingales“ in „Koroška slovenska poezija – Carinthian slovenian poetry“, ki smo jih v našem listu že predstavili, ter za zbirko sodobne avstrijske poezije „Österreichische Lyrik heute – Austrian poetry today“. Vse tri zbirke je pripravil in prevedel v angleški jezik pesnik in prevajalec Herbert Kuhner. Na večeru samem so poslušalci lahko slišali izbor pesmi in izvirnem besedilu (slovenščini, hrvaščini, nemščini) ter angleški prevod, ki ga je na zelo prepičljiv način podal Kuhner. Na pomembnost prevajanja manjšinske poezije v tuje jezike, zlasti v angleščino, je uvodoma opozoril predsednik delovne skupnosti dr. Heinz Tichy. Posebne pozornosti deležna je bila ocena antologij, ki jo je podala dr. Katja Sturm-Schnabl, lektorica za slovensko literaturo na slavističnem inštitutu dunajske univerze. Izpostavila je Kuhnerjev poseben čut za liriko dveh avstrijskih manjšin, ki jo je praviloma znal odkriti ter posredovati svetovni javnosti kot sestavni del avstrijske literature. Pri tem se ni posluževal zgolj filološkega prevoda – antologije same imajo v sebi ravno tako pečat njegove umetniške ustvarjalnosti. Dela slovensko, hrvaško in nemško pisateljev umetnikov mu je uspelo združiti v novem jezikovnem mediju ter iz prvotne jezikovne raznolikosti oblikovati v novem jezikovnem mediju –

angleščini – lirično sporočilo, izpoved, ki ima kljub vsem diferencijacijam svoje skupne osnove. „Snov, iz katere je ustvarjena lirika – namreč jezik – je podvržena v procesu prevajanja dematerializaciji“, je dejala dr. Sturm-Schnabl ob zaključku svojega referata. „Umetniška izpoved se nam kar naenkrat prikaže v drugi snovi – v drugem jeziku. Doživljamo preporod lirike v liriko.“

Celovška knjiga meseca

Desetčlanska žirija kulturnih urednikov in pisateljev je na pobudo „literarne kavarne“ izbrala „celovško knjigo meseca“, ki jo priporočajo bralcem in knjigarjem. Naslov „knjige meseca“ za mesec april se glasi:

„Erich Fried, Alfred Hrdlicka, Erwin Ringel, Die da reden gegen Vernichtung – Psychologie, Bildende Kunst und Dichtung gegen den Krieg.“

Trojka znanih avstrijskih osebnosti: pesnik, kipar in psiholog – se vsak s svojo umetnostjo upirajo raznolikim oblikam uničevanja in proti vojni.

Kulturno pismo iz Slovenije

Polemika okoli kandidature predsednika ZPJ

Kaj posebnega se še ni zgodilo – to bi lahko bila glavna misel pod črto dogodkov, ki se zadnje dni odvijajo v zvezi s kandidaturo srbskega pisatelja Miodraga Bulatovića za predsednika Zveze pisateljev Jugoslavije. Mnogi jugoslovanski pisatelji namreč odklanjajo kandidacijo tega avtorja, ki je trenutno predsednik srbskega pisateljskega združenja, sicer pa – treba je povedati – uveljavljen pisec ne samo v Jugoslaviji, temveč z nekaterimi deli znan tudi v tujini.

Kandidaturo Miodraga Bulatovića za predsednika Zveze pisateljev Jugoslavije je na svojem rednem obnem zboru v Ljubljani (4. marca) zavrnilo tudi Društvo slovenskih pisateljev (DSP), in sicer soglasno (eden se je vzdržal). Utemeljitev: Bulatović, je rečeno v tej utemeljitvi, je v svojih javnih nastopih žalil jezike in literaturo narodov in narodnosti Jugoslavije, s svojim samovoljnim ravnanjem pa zbudil ugovore tudi v srbskem pisateljskem združenju. Ta kritična pripomba se nanaša izključno na Bulatovića, nikakor pa ne na Srbsko pisateljsko združenje (ki ga je sicer predlagalo za kandidata, čeprav ne soglasno, ampak z večino glasov).

Kaj tiči za temi besedami? Kdor spremlja jugoslovansko kulturno-politično prizorišče, ve, da je Bulatović večkrat omalovažujoče govoril o literaturah nekaterih narodov v Jugoslaviji in se bolj ali manj jasno zavzemal za idejo, ki se ji reče „unitarizem“. Slovenski pisci pa so si menda še zlasti zapomnili njegov nastop pred časom v Ljubljani, kjer je skušal popolnoma diskvalificirati jezikovno razsodišče, njegove članke pa je poimenoval „Arijce“. V nekem intervjuju v Telesku se je odkrito zavzemal za en sam „jugoslovanski jezik“, kar nedvoumno pomeni, da je slovenskemu jeziku odrekel pravico do statusa, ki ga ima v Jugoslaviji zdaj.

Spričo vsega tega pisatelji na obnem zboru niso mogli izreči podpore avtorju, ki se ne le ne zavzema za enakopravnost narodov in narodnosti v Jugoslaviji, ampak te narode skuša stopiti v en sam, jugoslovanski narod. S tem so zbledela njegova pozitivna prizadevanja, ki jih je pokazal pred leti, ko je v Črni gori, od koder izhaja, spodbujal učenje slovenščine.

Kandidaturo Miodraga Bulatovića sta doslej zavrnili predsedstvi pisateljskih društev v Črni gori in na Hrvaškem. Razlogi so podobni, kot jih je navedlo DSP: Da se Bulatović ne zavzema za avnojska načela, po katerih je urejena poveljna Jugoslavija, zato kot predsednik ne bi mogel „zagovarjati demokratičnega in konstruktivnega dela Zveze pisateljev Jugoslavije“ (tako je zapisalo predsedstvo Hrvaškega pisateljskega društva). Predsedstvo Srbskega pisateljskega združenja je slovensko kritiko Miodraga Bulatovića zavrnilo in

še naprej vztraja, da se za predsednika Zveze pisateljev Jugoslavije izvoli Bulatović. Po sprejetem „ključu“ je namreč letos na vrsti ravno to združenje, da predlaga svojega kandidata. Cirilu Zlobcu aprila poteče (enoletni) mandat, njegovo funkcijo predsednika Zveze pisateljev Jugoslavije pa bi moral prevzeti kandidat iz Srbskega združenja. Za zdaj je Bulatovića podprlo Pokrajinsko združenje pisateljev v Vojvodini. Kako se bo zadeva razpletla, ni jasno. Časopisi so polni polemik, kajti doslej se še ni zgodilo, da bi volitve predsednika ZPJ potekale tako dramatično. Predsedstvo zveze pisateljev Jugoslavije je na svoji seji 19. 3. 1986 sklenilo, da se skupščina Zveze pisateljev, ki bi morala biti od 10. do 12. aprila v Mariboru, zaradi nesoglasij v zvezi s kandidaturo Miodraga Bulatovića odloži vsaj za en mesec.

Jože Horvat

Ivan Jan O resnični podobi škofa Rožmana

Kaplan Glavač je svojemu zaupnemu prijatelju mlademu kaplanu Nandetu Babniku o tem zakulisju in intervjuju pisal:

„...Do tega intervjuja je prišlo po zelo hudem sporu naše tiskarne s škofom. Našli so se namreč dokumenti, ki dokazujejo škofovo zvezo z vodstvom OF. Moreš si misliti, kako je bilo to porazno za nas... Vem, da je šel Mikuž (k partizanom) s škofovim privoljenjem (kar pa si je Glavač preprosto izmislil, saj je dr. Mikuža prav škof dr. Rožman 10. junija 1943 kot duhovnika suspendiral).“

In nato drugi dan še, da se je malo popravil in omilil:

„...Da ne boš mislil, da ata (to je škof Rožman – op. I. J.) drži s komunisti. Nanj ves čas pritiskajo razni činilci iz komunističnih ali komunistično prijaznih krogov, on pa, veš, kakšen je, ves iz voska... Ko so nam prinesli dokument (pismo glavnega štaba), smo ga kliširali, opremili s člankom, ki napada komuniste zaradi obrekovanja in potvarjanja, ter ga nesli nato škofu pokazat in prosit, da

to dovoli objaviti, da se njegova čast ohrani... Medtem smo zvedeli, da so se pogajanja v resnici vodila. Zato smo na vsak način hoteli, da bi prišlo do preloma. In nato je škof pristal v obliki onega intervjuja... da to zadevo o škofu popolnoma zase obdrži... da ne pride na dan...“

No, videli smo, kakšna „pogajanja so se v resnici vodila“ in kakšen je bil konec.

V ta sklop škofovega delovanja so sodila tudi različna zborovanja. Belogardističnim sodelavcem je škof ustreget tudi v začetku oktobra 1942 in sklical zborovanje duhovnikov. Moral je priti tudi pisatelj in župnik Franc S. Finžgar. Ko je bilo rečeno, „naj duhovniki zagovarjajo in pomagajo ustanavljati belo gardo“, je protestiral samo Finžgar. Pisatelj je hkrati tudi povedal, da so partizani tisti, ki se zares bore za svobodo. Njegov osamel glas je pokazal pravo sliko med to belogardistično duhovščino, zato je pisatelj protestno odšel z zborovanja. To je bilo tedaj hrabro dejanje. Kmalu se je pokazalo, da je

tedaj dosti tvegalo, kajti belogardisti so mu grozili in tudi že stregli po življenju, toda ostal je pokončen, pošten in uporen slovenski duhovnik.

Po vsem tem se je napletlo, da je škof Rožman v spremstvu kaplana Nandeta Babnika, gorečega organizatorja belogardizma, v začetku novembra 1942 odpotoval celo v Rim k papežu. Kljub pomanjkanju odredenega prostora, so dogodki okoli tega tako važni in grozljivi, da si jih moramo ogledati vsaj v grobih obrih.

Preden je bil škof sprejet pri papežu, je naneslo tako, da se je v Rimu srečal z mons. dr. Ivom Juvancičem, profesorjem bogoslovja v Gorici in visoko zavednim Slovincem, zdaj že dolgo znanim zgodovinarjem. Skupaj sta bila kar tri dni in kot znanca sta veliko govorila. (Zaslužni dr. Juvancič je umrl 23. avgusta 1985.) Dr. Juvancič je škofovim trditvam ostro ugovarjal in ga tudi svaril glede njegovega gledanja in delovanja. Rekel mu je tudi:

„Z verskega, strogo krščanskega

11

vidika ne more noben katoličan braniti MVAC (oboroženih prostovoljskih oddelkov-belogardistov). Vere se ne brani z orožjem, (kajti po evangeliju vemo: Kdor se z mečem brani, bo z mečem pokončen). Z narodnega vidika je MVAC (belogardisti) izdajalska. Sodeluje s fašisti!“

Svaril je škofa pred Graziolijem in mu dopovedoval, kaj je v bistvu fašizem, kajti imel je dolgoletne izkušnje s Primorske. Rekel mu je tudi (a v obliki vprašanja), preden je škof odšel k papežu:

„Imate pogum trditi pred papežem, da je OF komunistična?...“

Škof je bil, vsaj v besedah, po teh razgovorih z dr. Juvancičem na marsikaj pripravljen. Priznal je tudi, da ve, kako ga fašisti vlečejo, priznal o vplivu okolja nanj, itd. – ter Juvanciču marsikaj dobrega obljubil. Toda – dr. Juvancič mu je ob slovesu kar povedal, da danih obljub ne bo držal, ker okolje preveč deluje nanj v belogardističnem smislu.

Seveda se je zgodilo po Juvancičevem – in škof je spet snedel obljube.

Še huje: pri papežu je škof dobil tudi večjo vsoto denarja, ki so ga zbrali ameriški Slovenci. Papežu ga je

poslal bivši minister Franc Snoj, namenjen pa je bil za sofinansiranje „protikomunističnega boja“. A tudi Vatikan sam je ljubljanskemu škofij-skemu ordinariatu sofinansiralo belogardizem. Vsak mesec je v Ljubljano pošiljal po okoli 500.000 lir za „podpore ljudem, ki so bili materialno uničeni od partizanov ter za interniranje in njihove družine“. A ohranjena listina z dne 2. marca 1943, ki jo je pisal nek Mihajlovičev obveščevalec, med drugim ugotavlja, da „vseh 5 milijonov lir (do tedaj poslanih) ni moglo iti za podpore. Mnogo tega denarja je šlo za fond Slovenske legije in drugih organizacij Črne Internacionalne...“

Najhujše bogokletje – po izjavi dr. Branka Jana, pa je bila izročitev okoli 600 rožnih vencev in križcev, ki jih je blagoslovil sam papež, namenjeni pa so bili slovenskim protikomunističnim borcem? Škof je z blagoslovi prevzel tudi te križce in rožne vence! A kakšni zločinci so jih dobivali v priznanje – samo primer Staneta Kukovice, belogardistično-domobranskega klavca na Sv. Urhu.

(se nadaljuje)

Slovo od Jopove matere

Komaj se je s počasnimi koraki naznanila ljuba vlgred, s toplim soncem in prvimi vlgrednimi cveticami, že nas je pretresla žalostna vest, da vsega tega pomladnega pričakovanja nikoli ne bo več uživala Jopova mati, Jerica Nachbar iz Čirkovč.

Pokojna je sicer že dalj časa bolehal in se zatekala k zdravnikom, vendar je bil njen odhod za vse nenaden in nepričakovan. Zvonovi na Humcu so žalostno peli, ko smo se z rajno materjo zadnjič poslavljali od njenega doma in svojcev.

Z Jopovo materjo je legla v grob prava prispodoba slovenske koroške matere trpinke, ki je morala vse življenje trdo delati in skrbeti, da sta se ohranila domačija in njen rod. Pokojna se je rodila pred 83 leti pri Trešlunu. V njenih mladih letih je bilo le malo priložnosti, da bi se lahko brezskrbno igrala s svojo edino sestro Mojco. Še rosno mlada in polna lepih sanj o življenju je bila, ko je neizprosna smrt mladima deklicama in materi prizadela neizmerno bol, ko jim je iz družine nenadoma iztrgala očeta. Starši pokojne Jerice – oče in mati sta bila zaposlena kot hlapci in dekla in kljub temu sta s svojo pridnostjo in skromnostjo prigarala toliko, da sta kupila Trešluno bajto nad Nončo vasjo, nekaj let pozneje pa še sedanjo Jopovo domačijo. Kaj je takrat pomenilo biti hči hlapca in

dekle, ve le tisti, ki je sam doživel tisti „dobri“ čas. Veliko prerana smrt očeta, je za mlado hčerko pomenila neizprosno odpovedovanje. Poprijeti je morala za vsako delo, pa čeprav so bile njene moči komaj kos tem naporom. Borba za ohranitev od staršev kupljenega doma je bila huda in trda. Da pa bi lažje šlo na kmetiji, se je zaljubila v najmlajšega Kropovega sina Franca Nachbarja iz Vidre vasi in se kmalu nato tudi poročila. Spet je bilo veselo pri Jopu in družinska sreča je premagovala vse trdote časa. V srečnem zakonu se je rodilo 12 otrok. Kaj je pomenilo biti mater 12-im otrokom, je danes le težko razumljivo. Takrat ni bilo otroških doklad, ne otroškega varstva, kaj šele drugih ugodnosti, ki jih danes imajo starši. Še za vsakdanji kruh je bilo hudo in ga je bilo premalo v hiši, da ne bi govorili še o delu na kmetiji, ki ga je bilo treba opraviti. Nerazumljivo je in vsi smo se čudili, kako je pokojna ob 12-ih otrocih vse to zmogla. Pa kljub temu je bila tudi nasmejana in prijazna do

vseh. Znala je mojstrsko obvladati svojo materinsko vlogo in deliti za vse hudote samo dobroto. Kljub obilnemu delu pa je s svojim možem našla vedno potrebni čas, da je obiskovala društvene in druge prireditve. Svoje številne otroke je vzgojila v zavedne, delovne in poštene člane naše narodne skupnosti, o katerih smo prepričani, da plemenitega značaja svoje matere ne bodo nikoli zavrgli. Ob nedeljah je rada pohitela čez bližnjo Pliberk v cerkev, da si je tam nabrala novih moči zase in za svoje.

Pokojna Jopova mati in njen mož sta že pred leti izročila domačijo sinu Francu. Zelo je bila ponosna, da sin in snaha dobro gospodarita in da njen trud ni bil zastonj ter da je Jopova domačija danes še obsežnejša in lepša. Uživala je, da so njeni številni otroci radi prihajali pogledat na svojo ljubljeno bico (babico).

Od skromne, značajne in preproste Jopove matere, se je za vedno poslovila ogromna množica ljudi in ji tako izkazala poslednjo čast. Cerkvene obrede in besede slovesa je opravil mestni župnik Alojz Kulmež iz Pliberke. Z ganljivimi pesmimi žalostinkami pa so se od pokojne, pod vodstvom zeta Mihana Lubasa poslovili cerkveni pevci.

Zalujočim sorodnikom izrekamo naše globoko sožalje

ikej

Občina Globasnica vabi
v petek 4. aprila 1986
ob 19.00 uri na občinsko sejo.

Direktor celovškega sejma dr. Kleindienst šel v pokoj

Konec minulega meseca je na lastno željo šel v pokoj dolgoletni direktor celovškega sejma dr. Josef Kleindienst.

20 let je dr. Kleindienst uspešno vodil celovški sejem, katerega je leta 1966 prevzel v precej razravnem stanju in ga v teku let spremenil v cve-toče gospodarsko podjetje. Razumljivo, da je bil njegov odhod zaradi tega povezan s številnimi počastitvami. 26. marca sta se od njega poslovila nadzorni svet celovškega sejma in

konzultativni odbor, ter mu za njegovo dolgoletno plodno dejavnost izrekla iskreno zahvalo. Zastopniki sindikalnega sveta celovškega sejma pa so mu v zahvalo za dolgoletno plodno sodelovanje poklonili akvarel akad. slikarja prof. Hiesbergerja (slika).

Viški njegove 20-letne dejavnosti so vsekakor gradnja sejemske hale 5, sejemske hale 12, izboljšava infrastrukture sejemskega razstavišča, obnova sejemske hale 6 in ne nazad-

nje je zasluga njegove prizadevne gospodarske politike tudi ta, da ima Celovški sejem danes v mednarodni sejemski areni svoj izredno pomemben položaj.

Med njegove nadaljnje zasluge štejemo tudi leta 1969 ustanovljeni strokovni sejem gastronomije in turizma Gost, ki igra veliko vlogo za razvoj turizma in sejem Freizeit/Prosti čas, ki je vedno bolj v središču zanimanja. Njegove zasluge za celovški sejem so poleg domačih ustanov honorirale tudi inozemske. Tako je prejel Veliko kolajno od prezidija Nemške trgovske zbornice v Avstriji in visoko odlikovanje za zasluge s strani Zvezne republike Nemčije.

Sejemski direktor dr. Kleindienst ni bil, kakor pravijo, vedno prijeten, zato pa pošten in konsekventen trgovski partner. Njegova življenjska naloga je bila služiti podjetju, kar je dejansko opravljal z veliko angažiranostjo z veliko ljubeznijo in odkritostjo.

Zaključno lahko rečemo, da ima podjetje Celovški sejem bistvene poteze dr. Kleindienstovih dolgoletnih prizadevanj, ki so sad njegovega neumornega dela v dobrobit podjetja.

Prireditve

DUNAJSKI KROŽEK

v petek 25. 4. 1986 ob 19. uri v gostilni Weidinger, Dunaj IV, Danhauserg. 3
Predavanje Petra Kovarja iz Ljubljane
Revija 2000 in kulturni trenutek v Sloveniji
Po predavanju družabni del
Organizacijski prispevek znaša 140 šilinov

Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“ v Kotmari vabi na
VIGREDNI KONCERT
v nedeljo 13. 4. 1986 ob 14.30 uri v ljudski šoli v Kotmari vasi
Sodelujejo: mešani pevski zbor „Gorjanci“, Rauschelesee-Quintett, družina Sreine/Scheriau, mladinski zbor in otroške skupine Gorjancev

CELOVEC
ZMAJ – premiera
v petek 4. 4. 1986 ob 19.30 uri v Modestovem domu v Celovcu
Nastopa: igralska skupina dunajskih študentov
Režija: Rudi Vouk
Prireditelj: Modestov dom in SKD v Celovcu

Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ vabi na

KOMEDIJO P. USTINOVA „KOMAJ DO SREDNJIH VEJ“
v nedeljo 13. 4. 1986 ob 14.30 uri pri Cingelcu na Trati
Gostuje igralska skupina SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni

GLOBALNICA
VELIKONOČNI PLES
v soboto 5. 4. 1986 ob 20.00 uri v gostilni Šotar
Igra: ansambel Štirje Kovači
Prireditelj: Klub podjunske mladine

ŠENTLIPŠ
LETEČA ŽABA (L. Kupper)
v nedeljo 13. 4. 1986 ob 9.30 uri (po maši) v farni dvorani v Šentlipšu
Igra: Lutkovna skupina KPD Šmihel pri Pliberku

LOČE
OBČNI ZBOR SPD „JEPA-BAŠKO JEZERO“
v soboto 12. 4. 1986 ob 19.30 uri pri Pušniku v Ločah

ŠMIEHL
Predavanje „O ZDRAVILNIH RASLITINAH ZA DOMAČO RABO“
v torek 8. 4. 1986 ob 20.00 uri v farni dvorani v Šmihelu
Predava: mag. Janez Komar
Prireditelj: KPD Šmihel

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na
SREČANJE MLADINSKIH ZBOROV
● v nedeljo 20. 4. 1986 ob 14.30 uri v farni cerkvi v Skocijanu
Nastopajo: otroške skupine iz Podjune
● v nedeljo 27. 4. 1986 ob 14.30 uri v farni cerkvi v Šentilju
Nastopajo: otroške skupine iz Roža

Teden slovenskega filma

Prireditelji: Slovenska prosvetna zveza in krajevna prosvetna društva

- v torek, 15. aprila 1986 ob 16.00 uri v kinu „Bürgerhaus“ v Sinči vasi mladinski film „Pastirci“
- v sredo, 16. aprila 1986 ob 20.00 uri v kinu „Bürgerhaus“ v Sinči vasi celovečerni slovenski film
- v petek, 18. aprila 1986 ob 15.00 uri v kinu Janach mladinski film „Pastirci“
- v petek, 18. aprila 1986 ob 20.00 uri v kinu Janach „Učna leta izumitelja Polža“ (vzgojni film)

Pismo bralca

Dvojna morala

Že nekaj časa je dnevno v časopisih pa tudi v televiziji afera okoli opata Rapolda, ki se je kar dobro spoznal – kot pač pišejo – na „gšefte“ kakršnih naj ne bi opravljal človek, ki poseduje in ima moč škofove palice. Čudno se nam zdi, da se takemu človeku, kakor tudi drugim posvetnim strehuhom in vampirjem, znajdejo naenkrat načela ljubezni, usmiljenja in poštenosti globoko v blatu pod nogami.

Ali ni smrtni greh, imeti ljudi ki pošteno mislijo za norce in delati ravno nasprotno kot uči evangelij. Včasih smo bili mnenja, da je precej gnilega le v naši družbi, v resnici pa ta gniloba sega tudi tja med božje namestnike. Milijone „požirajo“ kot toplota snežinke, malega človeka pa tirajo pred sodnika, da mora plačati cerkveni davek. Mnenja sem, da je cerkveni davek odveč, morda je še več takih kot je opat Rapold, ki zna „črne“ denarje priskrbeti in tudi pošteno „ponucati“. Včasih so rekli, denar je bog! In danes?...
Pa še nekaj posebnega je v tej aferi. Zaprl so verskega predstavnika, pa vendar nobenega protesta ni slišati v kakršnikoli obliki. Noben vernik se ne zgane, da bi se postavil temu „strašnemu“ režimu po robu, režimu ki

ikej

Šentilj

Prejšnji teden si je nekdo dovolil grobo „igro“ s starejšo družino Spendier iz Šentilja. Zakonca – 82-letni Nace (Ignac) in 77-letna Angela Spendier sta bila prejšnji četrtek zvečer in v petek dopoldne tarča neštetih telefonskih klicev, katerih pomen prvi dan niti došla nista, ker sta šele naslednjega dne zvedela, da je nekdo v Kleine Zeitung in Kärntner Tageszeitung dal oglas z njihovo telefonsko številko, češ da prodajata sobno opremo, videorekorder, orgle (stvari, ki jih sploh ne posedujeta) itd. Živčno popolnoma uničena Angela (bila pred kratkim zaradi živčnega zloma v bolnišnici) in Nace Spendier, sta v petek vsa prestrašena klicala pošto v Šentilju, da nekaj podvzame, da se nehajo ti neprestani telefonski klici, ki ju spravljajo v obup. Pošta je dejansko posredovala, tako da je bil ustavljen nadaljnji sprejem telefonatov. Pri Kleine Zeitung so povedali, da je nekdo v imenu Ignaca Spendierja naročil oglas, o katerem Spendierjevi seveda niso imeli pojma.

Zaključno lahko samo ugotovimo, da je tisti, ki si je dovolil to grdo „igro“ z betežnima starima človekoma, bolesten sadist in vreden vsesplošnega obsojanja. Obenem želimo da bi takšen način inseriranja pri časopisih ne postal šola (tozadevno bo treba malo pomisliti, kako preprečiti takšno zlonamerno inseriranje).

BILČOVŠ
„NAŠA VIGRED“ – koncert Slovenskega prosvetnega društva „Bilka“
v soboto 12. aprila ob 20. uri v avli ljudske šole v Bilčovsu
Sodelujejo: društveni moški in mešani pevski zbor mladinski pevski zbor Bilčovs učenci glasbene šole
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Bilka“

OBVESTILO

Pokojninska zavarovalnica za delavce, Pensionsversicherungsanstalt der Arbeiter sporoča, da bo v mesecu aprilu uradovala oziroma na razpolago v sledečih krajih:

- Šmohor 300 (Mestna hiša), ponedeljek 7. 4. 1986, od 8.00 do 12.00 ure
- Labot 65 (občinska hiša), petek 18. 4. 1986, od 8.00 do 12.00 ure
- Beljak, Kaiser-Josef-Platz 1 (Delavska zbornica), torek 8. 4. 1986 ob 8.00 do 12.00 ure.

Slovensko prosvetno društvo „Dobrač“ na Brnci vabi na

OBČNI ZBOR

v soboto 5. 4. 1986 ob 19.30 uri pri Prangarju v Zmotičah
Po obnem zboru bo dia-predavanje Janeza Bizjaka o prvi slovenski alpinistični odpravi na Grenlandijo.

SELE
KAKO LAHKO PIŠEMO SELSKO (z eno samo vajo)
v sredo 9. 4. 1986 ob 19.30 uri v farni dvorani v Selah
Predava: prof. Tom Priestley
Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah

HODIŠE
KULturna PRIREDITEV – „SREČANJE V HODIŠAH“
● v nedeljo 13. 4. 1986 ob 14.30 uri pri Čimžarju v Dvorcu
Sodelujejo: MG V Reifnitz deklški zbor iz Sel MePZ „Zvezda“ iz Hodiš Barental-Trio
● v soboto 19. 4. 1986 ob 20. uri občni zbor pri Habnarju na Plešerki
Prireditelj: SPD „Zvezda“ v Hodišah

Kulturna taberna PRI JOKLNU v Celovcu
v sredo 9. 4. 1986 TRIO LORENZ, Clasic. Matija (violoncello), Tomaž (violina), Primož (klavir)
Začetek prireditve ob 20.30 uri

„Slovenci se premalo zabavamo...“

Gregorja Krištofa poznamo domala vsi. Ne zgolj kot tiskarskega stavca in angažiranega sindikalista – naši mladini je postal pojm predvsem kot strasten plesalec in organizator plesnih tečajev. Plesanje mu je bilo sprva konjiček, toda sčasoma je postalo prenaporno biti preko dneva delavec v tiskarni, ob večerih pa plesni učitelj. Tako se je „Gregej“, kot ga vsi imenujemo, odločil za svoj konjiček: tiskarski škrat mu zadaj ne more več ponagajati; iz bivšega sindikalista je postal samostojen „podjetnik“ na področju organizacije plesnih tečajev. Toda vsaka stvar pozna svetle in temne strani; Slovenski vestnik se je pogovarjal z Gregejem o težavah in perspektivah v njegovem „novem poklicu“.

Leta 1979 je Gregor Krištof za Zvezo slovenske mladine v Pliberku pripravil svoj prvi plesni tečaj. Kot plesalec se je bil poprej kvalificiral v plesni šoli v Celovcu, uspešno je nastopal na plesnih tekmovanjih, šolanje za plesnega učitelja pa mu je s posredovanjem Slovenske prosvetne zveze bilo omogočeno v Ljubljani. Avgusta lanskega leta se je osamosvojil in začel delati kot samostojen plesni učitelj. Kaj mu je bil povod za ta korak? Kako se je zanj ta odločitev obnesla?

Krištof: Po petnajstih letih dela kot tiskarski stavec mi je vse skupaj

Nič si ne domišljam na takoimenovani renome plesnih učiteljev...

postalo malo nezno – 40 in več ur dela v tiskarni, ob večerih pa še plesni tečaji v raznih krajih južne Koroške. To je bila kar precejšnja obremenitev. Začetek je vsekakor težaven. Zaenkrat sem preživel – in to je dobro. To pa še poleg konkurence, ki me dobesedno zasleduje. Prosti poklic ima vsekakor svoje prednosti, a tudi neugodnosti. Zaenkrat mi krije eksistenčne potrebe...

Povpraševanje za plesnimi tečaji, tako Krištof, je na dvojezičnem ozemlju postalo v preteklih letih vse večje. Od septembra preteklega leta do letos v juniju vodi trideset plesnih tečajev. Kljub temu je stalno soočen z ovirami, ki jih dela ali konkurenca ali Slovencev nenaklonjena uradna Koroška.

Krištof: Za nostrifikacijo Ljubljanskega učiteljskega tečaja na Koroškem sem čakal skoraj leto in pol. Zadevo je obravnaval takratni referent za turizem pri deželni vladi, Haider. Pri

organiziranju tečajev po raznih občinah nisem odvisen samo od kroga interesentov, temveč tudi od lokalnih faktorjev – občine, župana, inštitucij. Po danih zakonskih predpisih mora župan ugotoviti, ali obstoja sploh potreba po kakem tečaju. Svoje tečaje na dvojezičnem ozemlju načelno vodim dvojezično. To mi je povzročilo že dostikrat težave – tako s strnati „nezainteresiranega“ občinstva kakor tudi uradno ali poluradno. Če s tem v zvezi imenujem občino Velikovec, potem to gotovo nikogar ne bo presenetilo, saj vsi vemo, kakšne težave imajo slovenske kulturne ustanove tam z (dvojezičnimi) prireditvami. Zame pa ima prav gotovo še trše posledice, če mi kdaj kakšen tečaj spodleti.

Plesni učitelj, ki je samostojen in ki opravlja svoje delo z novimi in sodobnimi prijemi, je sicer kaj hitro priljubljen pri mladini, dosti manj pa pri kolegih in inštitucijah lastne stroke. Zlasti tedaj, če se poživlja na ustaljene nepisane zakone in tradicije tega poklica in če je vrhu tega še Slovenec. Konkurenca postaja Krištofu neprijetna na pristen koroški način...

Krištof: Žal je tako, da sem svoji konkurenci pravi trn v peti. Ni ji prav, da se moje samostojno delo kolikor toliko obnese. In žal je tako, da se mnogi poslužujejo izrazito neokusnega načina izpodrivanja. Na Koroškem so sicer samo tri plesne šole z več učitelji. Izpostavljen sem obrekovanju in denunciacijam, čes da sem nekvalificiran – Avstrijska zveza plesnih učiteljev mi noče priznati izpita v Ljubljani (čeprav ga drugod vsi priznavajo...) –, ali pa sploh samo primitivni narodnostni mržnji („Slovenec, ki niti nemško ne zna“ ipd.). To se je stopnjevalo že tako daleč, da sem bil v

...prilagam se željam in potrebam mladih.

nekaterih krajih soočen z odkrito protipropagando, ali pa da mi je policija po prizivu konkurence zaradi formalnih vzrokov preprečila shod udeležencev tečaja.

Vsem težavam navkljub Krištof vodi tečaje širom dežele – od Spittala pa do Wolfsberga. Na narodno mešanem ozemlju prireja – kjer je le mogoče – dvojezične tečaje. Slovenska prosvetna zveza mu je dala za delo plesne šole v najem prostornosti v kulturnem domu na Radišah. Za vsako manjšino je važno, da ima na razpolago izobraževalne institucije, v katerih je udomačen materin jezik. To je tudi Gregeju važna motivacija pri delu.

Krištof: Plesanje doživlja v preteklih letih pravo renesanso. Od aerobike, break dance-a pa do modernega plesa smo skoraj vsako leto soočeni z novimi trendi. Za nas koroške Slovence gotovo velja ugotovitev, da se premalo znamo zabavati. In kadar se naša mladina misli zabavati, je večinoma navezana na zabavne strukture, ki jih dominira nemško okolje. Naša mladina se naj tudi na področju plesa zna učiti in zabavati v materinem jeziku, in treba ji je nuditi tudi ustrezne možnosti. Kot plesni učitelj mladim lahko posredujem bolj sproščeno in svobodno komunikacijo med obema spoloma, saj je to kljub modernemu času in drugačni vzgoji za marsikatero mladostnika ki stopa v življenje in poklic, le še nekakšen problem. Plesna šola naj posreduje zabavo in družabnost. Pri tem se nič kaj ne domišljam na takoimenovani renome plesnih šol in učiteljev – prilagam se željam in potrebam mladih, tako v izvedbi tečajev kot tudi pri honoriranju svojega dela. Rad bi bil še manj vezan na dano prakso plesnih šol in tozadavne predpise, saj bi to mladim v marsičem bolj ustrezalo, toda žal se ne morem popolnoma skregati s konkurenco in uradi. Kljub temu sem zelo zadovoljen z napredovanjem svojih učenč in učencev, saj navdušeno sodelujejo, tako da v moji plesni šoli resda nihče ne „obsedi“.

(Z Gregorjem Krištofom se je pogovarjal I. Schellander)

Želje, da bi bila Bleščeča še bolj atraktivna

Prejeti prispevek, ki je bil napisan še za časa mučne situacije, ko se še ni vedelo, ali bo našim planincem uspelo priboriti si koč, ki so si jo lastili drugi.

Sem ljubitelj planin in zato se skoro vsako nedeljo podam nekam v hribe. Tako me je nekega dne, bila je nedelja, zaneslo v slovensko planinsko postojanko „Kočo nad Arihovo pečjo“ na Bleščeči. Po utrudljivi hoji s smučmi v globokem snegu, sem bil izredno srečen, da sem našel koč odprto in lepo toplo, kjer sem sušil mojo od znoja premočeno srajco. V koči me je prijazno sprejel, imel sem tokrat posebno srečo, sam upravnik koč Tomej Mikl iz Svaten na Šentjakobom v Rožu. Takoj mi je postregel z vročim čajem in mi ponudil še svojo „mavžno“, ki pa sem jo hvaležno odklonil, ker sem imel dovolj hrane s seboj.

Pogovor se je zasukal na koč in mi ob tej priložnosti potožil, da je usoda koč negotova, ker imajo vse v rokah advokati in sodišča, vendar pa upa, da bo zmaga pravica. V slučaju, da zmagamo, je dejal, bomo naš planinski dom imeli še v večji časti in bomo še bolj skrbeli zanj. Zaupal mi je svoje načrte, kaj vse bi se še dalo narediti, da bi bila koč še bolj atraktivna. V neki lovski koči je videl, da imajo razsvetljavo s pomočjo sončnih celic in da bi bilo to pametno urediti tudi v tej koči. Tudi brezžični sprejemnik in oddajnik bi bil nujno potreben, zlasti v primeru kakšne nezgode. Na vprašanje ali ima društvo denar za te investicije, me je potolažil, da pri planincih ni nič nemogočega in za primer navedel, da so ti koč na Bleščeči slovenski planinci začeli graditi brez denarja in kljub temu postavili ta dom. Najeli so posojila in v petih letih poravnali dolg.

V nadaljnjem razgovoru, ki je potekal v izredno prisrčnem vzdušju, mi je v skrbi za koč in počutje planincev razkril še druge načrte, in sicer da ima v mislih ureditev zimskega prostora, to je lokacije, v katero imaš vedno prost pristop in s tem možnost prenočitve. Mimo slovenske koč vodita kar dve planinski transverzali – od zahoda proti vzhodu takoimenovani Weitwanderweg um Kärnten oz. Kärntner Grenzweg (planinska pot okoli Koroške) in od vzhoda proti zahodu Südalpiner Weitwanderweg 03 (pot Štajerske vinske gorice, Karavanke, Karnijske Alpe) – Zato je na „rajzi“ kar dosti takšnih planinskih „vandrovcv“, ki iščejo možnost prenočitve na tej dolgi poti, in so prisi-

ljeni prenočevati pod smreko, ker so koč zaprte, torej tudi tem naj bi se pomagalo.

Tudi južno steno koč, ki je najbolj izpostavljena sončni pripeki, bi bilo prav obnoviti, ker skozi špranje ob nalivih že vdira voda v koč. Upravnika Tomija so torej same skrbi, kako bi planincem najbolj šli na roko. Sami načrti in poleg tega še skrb, kako se bo končal proces za ohranitev slovenske koč. Na vprašanje kakšni so izgledi, da se ohrani koč, me je „potroštal“, češ da so z nami vsi planinci, e prav posebno pa Avstrijski Alpenvereine z dr. Dellischem na čelu. Čemur se čudi pa je to, da ima domača občina Bekstanz zelo negativen odnos do slovenske koč, kar je nerazumljivo. Zanimiv podatek, ki sem ga dobil tisto nedeljo v koči je bil tudi ta, da bo letos slovenska koč na Bleščeči, prav tako tudi Bertina koč na Borovščici cilj planincev iz sosednje Slovenije, ki imajo po meddržavnem dogovoru možnost prestopiti mejo in obe Koči obiskati.

Da sem se odločil napisati te vrstice, je bil povod ta, da občudujem zavzetost planincev, še prav posebno upravnika slovenske postojanke Tomeja Mikla, ki kljub negotovosti, v kateri se nahajajo naši planinci, optimistično izražajo svoje želje in načrte. Želim jim da bi uspeli, obdržali koč in uresničili svoje načrte.

Oboževatelj Bleščeče

Franc Petek SPOMINI

55

In tisti redki posamezniki, ki bi vztrajali pri tem svojem sklepu, bi seveda bili prvi izpostavljeni represalijam. Tudi varianta z neveljavnimi listki (na glasovnici je bilo treba s prekrizanjem izraziti glas za priključitev Nemčiji) bi praktično pomenila isto, saj smo morali pričakovati, da bodo kuverte signirane in da bodo nacisti brez težav ugotovili, kdo je oddal neveljavno glasovnico. Učinek bi bil le še slabši zaradi tega, ker bi se krog tistih, ki bi bili zapostavljeni represalijam, v tem primeru še močno razširil, ker bi se ljudje udajali varljivemu prepričanju, da glasujejo brez kontrole. Saj je tajno glasovanje še pri takoimenovanih demokratičnih volitvah večkrat le samo utvara. Nič koliko je načinov, da režiserji glasovanja dejansko nadzorujejo volivce, zlasti tiste, katerih politične izkušnje so bolj skromne. Zaupno smo tedaj sklenili razširiti nasvet, naj ljudje brez izjeme pridejo na volišča in naj glasujejo za Nemčijo. Dejstvo, da so slovenske občine prišle skoraj 100 % na volišča in v enakem odstotku glasovale, kakor so hoteli režiserji volitev, je lokalnim nacističnim oblastnikom pripravilo precej preglavic. Takšno zadržanje pri glasovanju je prav gotovo preprečilo veliko preganjanj v lokalnem merilu, na katera so se že pripravljali. Bistveno vprašanje, namreč to, da je slovenska manjšina kot taka bila na likvidacijskem seznamu, s tem

seveda ni bilo rešeno. Stvar je bila samo odložena za pozneje. Čez leta sem slišal, kako so nekateri govorili, da smo bili tedaj naivni, ker smo mislili, da nam bodo Nemci dali manjšinske pravice. To je seveda nesmisel. Glasovali smo tako pač zato, ker je bilo jasno kot beli dan, da gre za naše fizično reševanje. Politično društvo tedaj dejansko ni več obstajalo in ni moglo reševati oz. odločati o tem vprašanju, pač pa smo se o njem pogovarjali kot posamezniki. Posebno dolge debate, trajale so po ure in ure, sem imel z Vinkom Zwitterjem. Z Blümlom se pa ni dalo govoriti. Naj še povem, da smo za naše ravnanje pri glasovanju skušali dobiti nasvete na več straneh, obrnili smo se tudi na jugoslovanske predstavnike, odločiti pa smo se morali sami. In sklep je bil, glasovati za Nemčijo in sicer samo zaradi tega, da bi si slovenski živelj ohranil vsaj golo življenje.

Za Slovence na Koroškem je bilo posebno grozeče vprašanje, kaj se bo zgodilo z našimi slovenskimi krščanskimi socialci. S svojim vstopom v VF in pa s tem, da so pomagali režimu pri zatiranju nacistov, so gotovo prišli v nevarnost, da postanejo žrtve razvoja. Vse je kazalo na to, da jih hoče nemška klerikalna smer porabiti za žrtve svoje dvorezne politike, da bi bili oni tisti, ki bi račun plačali. Pričakoval sem, da nemški klerikalci računajo s tem, da se bodo Slovenci priključitvi upirali in tako postali žrtve, katere se bo dalo pozneje nekoč izvrstno porabiti za dokaz, da se je Avstrija oz. avstrijski krščanski socialci faktično upirali celi tej stvari. V resnici pa je bila povezava vodilnih krogov krščanskih socialcev na Koroškem s hitlerjanstvom čisto očitna. Oni so pač tedaj iskali neumnega Avgusta, ki bi šel zanje po kostanj v žerjavico. Hladnokrvno bi ga žrtvovali.

Seveda nisem imel interesa, da bi se osebno kako prište-

val zraven. Ampak bil sem toliko pošten, da sem rekel, to so pač vendarle naši ljudje. Res, da so šli h krščanskim socialcem, toda tak je bil ves razvoj in tudi jaz sem se čutil nekako krivega, ker nisem bi zmožen preprečiti, da bi bili naši ljudje šli to pot. In hotel sem sedaj to popraviti s tem, da bi rešil, kar se je rešiti dalo. Vem, da je prav to bil zavesten nagib, ki me je vodil, da sem skušal posredovati, da bi prišlo z novimi nemškimi oblastmi do nekakšnega zaključka. Pozneje so pisali in mi očitali, da sem dajal lojalnostne izjave nacističnim oblastem in podobno, ampak dejstvo je, da je šlo samo za to, da bi našli modus vivendi v novem položaju. Misel, iti k novim oblastem, je prišla od mene. Zanj sta se ogrela tudi dr. Tischler in Starc. Predvsem dr. Tischler je bil toliko realen, da je vedel, da je prav to bil zavesten nagib, ki me je vodil, da bi Slovenci morali biti plačniki računov. Žal je kljub temu bilo nekaj žrtv, predvsem Poljanec, potem Butej, Aichholzer itd., vendar pa to že ni bil več generalni obračun z manjšino, ampak so pri teh posameznikih imele veliko vlogo tudi lokalne razmere.

Takšni so bili razlogi, zaradi katerih sva šla s Tischlerjem k Pawlowskemu, novemu deželnemu glavarju. Pozneje so nam rekli, da to ni bilo ravno junaksko dejanje, da sva dala izjavo lojalnosti. Naj se temu reče, kakor se hoče, bilo je pač tako, da sva izjavila približno takole: »Vi ste zdaj tukaj in to dejstvo priznamo, saj kaj drugega tudi storiti ne moremo.« Zraven je bil tudi Maier-Kaibitsch, ki je izjavi, češ mala Avstrija se vas je bala, velika Nemčija pa se vas ne boji in dobili boste vse pravice. Ko sva to poslušala, sem se v srcu temu seveda smejal, ker sem dobro vedel, da je sklep o naši likvidaciji že sprejet in da je ta le vprašanje časa.

(se nadaljuje)

Pravna komisija ima težnjo politično ugoditi ločevalnim idejam

Zakonodajalec je 1959 dajal prednost skupnemu pouku

O ekspertizi pravne komisije urada zveznega kanclerja v pravnih vprašanjih manjšinskega šolstva na Koroškem

Pravna komisija za vprašanja manjšinskega šolstva na Koroškem, ki jo je sklical urad zveznega kanclerja, je po več zasedanjih zaključila svoja posveto- vanja in rezultate svojega dela izdelala v obliki pravne ekspertize.

Strokovnjaki niso razglabljali samo o pravnih določilih, ampak tudi že o možni ločitvi šolarjev ob upoštevanju obstoječih zakonov.

V komisiji, ki naj bi proučevala pravna vprašanja v zvezi z manjšin- skim šolstvom, so bili zastopniki ustavne službe urada zveznega kanc- lerja, zastopniki urada koroške deželne vlade ter zastopnik zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport. Prizadeta narodna skupnost v komisiji ni imela svojega zastopnika.

Komisija naj bi obravnavala izključno pravno plat problemov, ki so nastali zaradi zakonskega osnutka deželne FPÖ in deželne ljudske zahteve koroškega Heimatdiensta.

Obe iniciativi hočeta, vsaka na svoj način, skrečiti število dvojezičnih šol in uvesti v južnokoroških šolah „večjo diferenciacijo po jezikovni pripadno- sti šolarjev“, kar faktično pomeni ločevanje šolarjev po narodnostnih vidikih.

Razmišljanje pravne komisije naj bi se, po naročilu političnih strank, osredotočilo na tri vprašanja:

1. Ali je koroški deželni zbor sploh pristojen za uzakonitev obeh osnut- kov koroških desničarjev?

2. Kakšni so pravni temelji za (tako imenovano) „pravico staršev“ in kako daleč sega ta pravica po avstrij- skih pravnih merilih odnosno predpi- sih?

3. Ali pri sedanjih pravnih ureditvi obstajajo možnosti, da se čimbolj ugotovi zahtevam po ločevanju šolar- jev?

To tretje naročilo pravnikom pa že nakazuje smer razmišljanja koroških in zveznih politikov – ugotovitvi zahte- vam koroške svobodnjaške stranke in koroškega Heimatdiensta ob čim manjših spremembah obstoječih zakonov. Očitno se hočejo izogniti mednarodnemu odmevu, ki bi prav gotovo zavnel v slučaju spreminja- nja obstoječih zakonov v manjšin- skem šolstvu. Rajši bi se opirali na pravico upravnega aparata do spre- membe notranje organizacijske strukture brez večjega dela parla- menta.

Cilj strokovnjakov je pa jassen – ne zoperstavljati se ločevanju otrok.

Na podlagi § 3 manjšinskega šol- skega zakona (Minderheitenschulge-

setz für Kärnten) so pravniki ugotovi- li nepristojnost koroškega dežel- nega zbora za spremembo sedanjega teritorialnega obsega manjšinskega šolstva.

Koroški deželni zbor ni bil pristoj- nen za izvedbeno zakonodajo v tej zadevi le tedaj, če bi avstrijski parla- ment poprej odredil štetje manjšine na čisto subjektiviziran način, ker da le ta način štetja je bil predviden ob sprejetju manjšinskega šolskega zakona leta 1959.

Argument koroške FPÖ, da bi lahko že na podlagi „štetja posebne vrste“ – iz leta 1976 spremenili ozi- roma skrčili število dvojezičnih ljud- skih šol, komisija zavrača, ker da se je to „posebno štetje“ odvijalo na objektiviziran način. Spraševali so namreč po maternem jeziku in ne po priznavanju k določeni narodnosti.

V drugem vprašanju prihajajo stro- kovnjaki do zaključka, da konvencija o človekovih pravicah, ki velja tudi v Avstriji, dunajskemu parlamentu ne predpisuje šolske ureditve, ki bi upo- števala „pravico staršev“, kakor jo interpretirata koroška svobodnjaška stranka in koroški Heimatdienst.

Ravno tako obstoječi manjšinski šolski zakon ne sili nobenega šolarja na južnem Koroškem k učenju slo- venščine.

Razglabljanja strokovnjakov pri tretjem zastavljenem vprašanju pa segajo že v prihodnost – v pravno politiko. Zaradi tega so tudi najbolj zanimiva za koroške Slovence, saj kažejo, da bo predvidoma le uspela smer „ločevalne politike“.

Komisija namreč ugotavlja, da je

dosedanja praksa v nekaterih dvoje- zičnih šolah šolskih okolišev z velikim številom šolarjev (n.pr. Borovlje) pravno neoporečna, ker da veljavni manjšinski šolski zakon ne prepove- duje ločenih razredov.

To pomeni, da se ti primeri ločenih razredov lahko tudi druge posnema- jo. Kje bi bile meje tega ločevaja, strokovnjaki ne povedo.

Na drugi strani pa pravniki iz neka- terih krajših določil v manjšinskem šolskem zakonu (§ 16, 1. odstavek, zadnji stavek in § 17) le razberejo, da je takratni zakonodajalec favoriziral skupno dvojezično šolo (es läßt sich „die Tendenz des Gesetzgebers erkennen, im Zweifel solche Tren- nungen zwischen Schulen mit slowe- nischer und mit deutscher Unter- richtssprache zu vermeiden, die nicht unbedingt erforderlich sind.“).

Takratni zakonodajalec je torej dajal prednost skupnemu pouku; komisija pa ima le tendenco, poli- tično ugoditi ločevalnim idejam.

V zvezi z ekspertizo je tudi zanimi- vo, da se strokovnjaki nikjer ne bavijo podrobneje s problematiko 2. odstavka člena 19 avstrijskega temeljnega zakona, kjer je, čeprav abstraktno, zagotovljena anakoprav- nost vseh v deželah (Avstrije) avtoht- onih jezikov („Die Gleichberechtigung aller landesüblichen Sprachen in Schule, Amt und öffentlichem Leben wird vom Staate anerkannt“).

Morda ta določba vpliva tudi na manjšinsko šolstvo (prim. § 16, 1. odstavek manjšinskega šolskega zakona)?

Ravno tako se izogibajo pravniki

soočenju z razsodbo (Erkenntnis) avstrijskega ustavnega sodišča (VfSlg 9224/1981), da je možno iz raznih določil za manjšine z ustavnim znača- jem razbrati jasno odločitev ustav- nega zakonodajalca v prid manjšinski zaščiti („Wertentscheidung des Ver- fassungsgesetzgebers zugunsten des Minderheitenschutzes“).

Iz te ugotovitve ustavnega sodišča je možen tudi sklep, da naj bi imeli v konfliktnih situacijah, kjer trčijo tež- nje večinskega in manjšinskega nara- da, interesi manjšinske zaščite pred- nost.

Komisija tudi nekritično prevzame stališče, da je princip prijave k dvoje- zičnemu pouku prav neproblematič- en, kar da se da razbrati že iz 2. odstavka člena 7.

Postulat kontinuitete pravnih dolo- čil strokovnjaki ne omenjajo.

Strokovnjaki so, ob izključitvi pravnega zastopnika neposredno pri- zadete narodne skupnosti, ugotovili nepristojnost koroškega deželnega zbora v vprašanju teritorialne veljav- nosti manjšinskega šolskega zakona, v ostalem pa so pravno uglasili, kakor trenutno izgleda, zagovorni- kom ločene šole in ločenega poučeva- nja pot za uresničitev njihovih pred- stav. Iz pisanega poročila tudi ne izhaja, kako so se izoblikovala zno- traj pravne komisije razna mnenja in kako je prišlo končno do soglasnega poročila vseh članov komisije. Za stranke, je to enotno mnenje pravnih strokovnjakov seveda zadovoljivo. Za prizadeto narodno skupnost pa nikakor.

Andrej Feinig

Dopis uredništvu

„Humbert Fink meint“ Der Uni-Club stellt fest & richtig

1. Es stimmt, daß der von Herrn Fink als „sattsam bekannt“ bezeichne- te Uni-Club aufgrund seiner zahlrei- chen und künstlerisch wertvollen Ver- anstaltungen (etwa 100 im Jahr) einen hohen Bekanntheitsgrad erreicht hat. Es scheint dem Herrn Fink nicht be- kannt zu sein, daß der Uni-Club laut seiner Statuten darüberhinaus auch die Aufgabe hat, „die Kommunika- tion der Studenten untereinander, so- wie zu nicht-universitären Gruppen zu fördern. Dies soll durch kulturelle Veranstaltungen wie Lesungen, Dis- kussionsabende, Theateraufführun- gen, Konzerte und gesellige Abende erreicht werden.“

Diskussions- und Informations- abende finden etwa 5-10mal pro Jahr statt. Sie werden zumeist nicht vom Uni-Club, sondern von verschiedenen Organisationen veranstaltet. (Referate der Österreichischen Hochschüler- schaft, Jugendorganisationen und Ini- tiativen wie Amnesty International oder Greenpeace, der österreichische Informationsdienst für Entwicklungs- politik etc.) Dabei werden entspre- chende aktuelle kultur- und sozialpo- litische Themen wie Arbeitslosigkeit, Umweltschutz, Studentenpolitik, Minderheiten, Frieden u. v. m. behan- delt.

Die dabei vertretenen Ansichten

bzw. die der Veranstalter sind mit de- nen der Uni-Club-Organisatoren nicht notwendig identisch, d. h. daß der Uni-Club zwar für die Themen- stellung verantwortlich ist, aber nicht für alle Meinungen, die dort vertreten werden.

2. Es stimmt, daß auch am 15. März ein Diskussionsabend stattfand, der die Thematik „Neonazismus im Zu- sammenhang mit der Präsiden- schaftskandidatur von Otto Scrinzi“ zum Inhalt hatte.

Es ist allerdings eine unwahre Be- hauptung, daß dieser Abend vom Uni-Club veranstaltet wurde. Herr Fink hätte sich entsprechend informie- ren müssen: Veranstalter war ein mehrköpfiges Personenkomitee aus Vertretern verschiedenster Organisa- tionen; einen davon stellte der Uni- Club.

Der Uni-Club selbst fungierte als Gastgeber.

Es stimmt auch, daß eine „mißliebi- ge“ Person den Saal verlassen mußte. Nicht richtig ist, daß deswegen die Versammlung „geschlossen“ wurde; es kamen noch viele später dazu.

Nach einer Abstimmung, bei wel- cher die Mehrheit der Anwesenden sich für einen Ausschluß dieser Per- son entschied, die eine bekannte Akti- vistin der NDP und Agitatorin im

Scrinzi-Wahlkomitee ist, wurde diese aufgefordert, den Saal zu verlassen. Was sie kurz nach der Abstimmung auch tat; mit ihr Herr Fink und eine „Krone“-Journalistin.

Auch der in diesem Zusammen- hang erhobene Vorwurf der Verfas- sungsfeindlichkeit („politische Agita- tion gegen die parlamentarische De- mokratie“) ist haltlos. Der anwesende Beamte der Staatspolizei hätte in ei- nem solchen Falle die Veranstaltung aufgelöst oder wäre zumindest einge- schritten.

Was beide offensichtlich übersehen haben, ist die Tatsache, daß sich der Vertreter des Uni-Clubs sowohl noch vor der Abstimmung zu Wort meldete und gegen die Entfernung protestierte, als auch bei der Abstimmung selbst, zusammen mit drei weiteren Clubmit- arbeitsmitgliedern, für das Verbleiben der Per- son im Saal votierte.

Wir weisen auch entschieden zu- rück, daß der Uni-Club „die Schüt- zenhilfe eines kommunistischen Par- teiorgans benötigt“; die in dem zitierten Artikel aufgestellten Behauptun- gen teilen wir nicht.

3. Soweit zur ersten Glosse des Herrn Fink vom 21. 3. Die beiden wei- teren (22. und 24. 3.) sind nicht ande- res als die Aneinanderreihung böse- ster Vorurteile, Gemeinplätze und Unterstellungen, die wir in Gesprä- chen mit den verantwortlichen Politi- kern klären werden. Die Vorwürfe „Nährboden für linksorientierte Pseu- do-Revolutionäre mit kommunisti- schem Gedankengut“ zu sein, sind purer Rufmord und durch nichts be- legbar. Wir erwarten, daß Herr Fink, diese Anschuldigungen zurück- nimmt.

Im übrigen bedauern wir, daß die Kulturredaktion der „Kärntner Kro- ne“, die bisher positiv-kritisch über die umfangreiche Kulturarbeit des Uni-Club berichtet hat, nun einem Klima der Intoleranz Vorschub leistet und mit diesem diffamierenden Rund- umschlag gegen den Uni-Club unsere Subventionsgeber unter Druck setzt.

Wer trägt die Verantwortung für diesen Gesinnungswandel?

Für das Club-Team:
Mag. Eva Reitmann, Obfrau

Knjižne novosti Slovenske študijske knjižnice

s področja knjižne zbirke

„Znameniti Slovenci“

Jacobus Gallus: življenjska pot evropskega renesančnega skladatelja v slovenski glasbi. – Lj.: Partizanska knjiga. – 210 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

Alojz Gradnik: duhovna biografija in analitični zapis Gradnikove lirike. – Lj.: Partizanska knjiga. – 229 str., ilustr. – (Znameniti Slo- venci)

Simon Jenko: umetniško dovršeni verzi in pesnikova biografija. 223 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

Jernej Kopitar: pregled nad dvesto bibliografskih enot in nekaj tisoč pisem. – Lj.: Partizanska knjiga. – 221 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

Fran Levec: biografija znanega kulturnopolitičnega velikana, literar- nega zgodovinarja in kritika, šolnika in ljudskega prosvetitelja. – Lj.: Partizanska knjiga. – 253 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

Fran Levstik: bibliografija o Levstiku. – Lj.: Partizanska knjiga. 185 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

France Prešeren: monografija najznamenitejšega literarnega ustvar- jalca prejšnjih časov in svoje dobe. – Lj.: Partizanska knjiga. 201 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

Janez in Jurij Šubic: življenjepisa dveh pomembnih slovenskih slikar- jev XIX. stoletja. – Lj.: Partizanska knjiga. – 218 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

Jurij Vega: avtobiografski odlomki znanega matematika. – 188 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

Oton Župančič: obširna monografija znanega slovenskega pesnika. Lj.: Partizanska knjiga – 196 str., ilustr. – (Znameniti Slovenci)

SŠK ima svoje prostore v Mladinskem domu, Mikschallee 4. Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbi- ramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupi- nam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimale.

Knjižnica posluje: v ponedeljek in torek od 10. do 18. ure
v sredo, četrtek in petek od 8. do 16. ure

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

Pisarne ZSO Naslov in telefonske številke

Tarviserstraße 16, 9020 Celovec

Zveza slovenskih organizacij (ZSO)	51 43 00 – 11/12/13/14
knjigovodstvo	51 43 00 – 40
Slovenska prosvetna zveza (SPZ)	51 43 00 – 20/21/22
Slovenski vestnik, uredništvo	51 43 00 – 30/31/32/33
uprava	51 43 00 – 41
ZSO, gospodarski odbor	51 43 00 – 50
Zveza koroških partizanov	51 43 00 – 60/61

Svoje pisarne v novih prostorih imajo tudi: Slovenska športna zveza (SSZ), Zveza slovenske mladine (ZSM), Slovenska kmečka zveza (SKZ), Zveza sloven- skih žena (SZŽ), Zveza slovenskih izseljencev (ZSI), Slovensko planinsko dru- šтво (SPD) in Klub prijateljev lova (KPL), ker pa niso stalno zasedene, jih dose- žete preko telefonske centrale s številko 51 43 00 – 10.

Offener Brief
Verhungertes „Volks“-begehren
und Schülertrennung

Sehr geehrte Frau Reichmann! Sehr geehrte Frau Hudelist! Sehr geehrter Herr Koppitsch! usw.

Es ist aus Ihrer Sicht und Einstellung verständlich, daß es Ihnen zuwider läuft, wenn den müden 9 %, welche das KHD-Begehren unterstützt haben, die 91 % der Stimmbürger gegenübergestellt werden, die für solche Bestrebungen keinerlei Interesse zeigten! Nur Sie und Ihnsgleichen, samt KHD, können es drehen und wenden wie's beliebt, um aus dieser sehr dürftigen Beteiligung auch noch einen „großartigen Erfolg“ zu machen und womöglich noch den „bekundeten Willen des Kärntner Volkes“ herauszulesen! Es wird aber, so oder so, dennoch kühle Tatsache bleiben, daß trotz der unheimlichen Propagandawalze eines KHD's – und das durch Wochen – trotz dramatisch-beschwörender Aufrufe zur Beteiligung, „die sogar Kärntner-Ehrenpflicht (??) sei“, nur 9 % eine Neuregelung an unseren zweisprachigen Schulen, im Sinne der von einem Heimatdienst geforderten Trennung, **auch wirklich verlangt haben**.

Daran gibt es nichts zu rütteln! Denn schon die Bezeichnung „Begehren“ sagt ja deutlich genug, daß die Stimmbürger, mit der amtlich erfolgten Ausschreibung und Festlegung der Eintragsfrist, davon erst ausreichend Gebrauch machen, also **begehren** (verlangen) müssen! Daher ist bei einem Volksbegehren **sehr wohl der Prozentsatz jener zu sehen und zu beurteilen** – ob Erfolg oder Mißerfolg – heranzuziehen, der im Sinne des Begehrens eine Neuregelung oder Veränderung **eben auch verlangt hat!** Bei Wahlen hat der Bürger die verschiedensten Möglichkeiten zur Auswahl. Er kann zwischen mehreren wahlwerbenden Gruppen entscheiden, er kann ungültig wählen, oder er bleibt überhaupt daheim. Bei einem Volksbegehren gibt es nur zwei Entscheidungen zur Auswahl:

1. Habe ich als Bürger das Interesse, daß im Sinne der Textforderung des Begehrens, dies zu unterstützen, **also zu verlangen ist**, muß ich hingehen und unterschreiben.

2. Habe ich das Interesse nicht, oder bin ich überhaupt gegen das Begehren, oder etwas anderes zu unterschreiben! **Die Bürger können also nur fernbleiben!**

Somit gilt bei einem Volksbegehren, wie schon gesagt, ganz klar der **Prozentsatz der Beteiligung**, an dem zu messen ist, wie groß das Interesse der unterzeichnungsberechtigten Bevölkerung daran ist, jene in ihren Forderungen zu unterstützen, welche die Urheber (Betreiber) des Begehrens sind! Ein Kärntner Heimat-„dienst“ (Vereinsgründung erst 1957) mag sich also intern eingestanden haben, daß sein 9%-„Volks“-begehren, für eine Trennung der Kinder an unseren zweisprachigen Schulen, **somit auf ein überwältigendes Nichtinteresse (91 %) stieß**, öffentlich wird das nicht zugegeben werden können!

Das KHD-Begehren war ein Mißerfolg, ein ganz deutlicher obendrein. Daran ändert sich selbst dann nichts, Frau Reichmann (Weizelsdorf), wenn Sie mit Ihrer Milchmädchenrechnung (siehe Leserbrief) das minimale Interesse der Bevölkerung an den Forderungen des Heimatdienstes damit zu kaschieren versuchen, indem Sie u. a. darauf hinweisen, daß im zweisprachigen Gebiet „immerhin“ (?) 20 % das Begehren unterschrieben haben. Also bleiben selbst da noch immer satte 80 %, die keinerlei Interesse dafür aufbrachten, das Heimatdienst-Begehren zu unterstützen.

Es war somit auch im zweisprachigen Gebiet ein Mißerfolg, ganz abgesehen davon, daß dieses „Volks“-begehren – das VOLK begehrte jedenfalls **zu 91 % nichts** – landesweit abgehalten wurde und daher ohnedies nur landesweit gesehen und beurteilt werden kann! Und daß Sie, Herr Koppitsch (Klagenfurt) nun auch noch eine Volksabstimmung über die Schulfrage vorschlagen (verlangen können Sie nichts!), beweist ja nur einmal mehr, wie völlig unzufrieden man mit der ärmlichen 9%-Beteiligung im Stillen doch sein dürfte, was auch Frau Hudelist

(Annenheim) zum Ausdruck bringt, wenn sie u.a. schreibt: „Ganz Kärnten hätte unterschreiben müssen!“ „Hätte“, Frau Hudelist, – h a t a b e r n i c h t ! Und Sie berufen sich ebenfalls auf „den Menschen im zweisprachigen Geiet, dem es verpflichtend gilt, zur Seite zu stehen!“

Wenn die deutschen Kinder, welche das Slowenisch nicht erlernen müssen, „so schrecklich benachteiligt wären“ wie man andauernd fälschlich vorgibt, wenn die starke nicht-slowenische **Bevölkerungsmehrheit – auch in Südkärnten** – ich gehöre dieser übrigens ebenfalls an, so sehr unter der „ungeheuerlichen Slowenisierung“ zu leiden hätte, wie ebenfalls fälschlich immer wieder einfach behauptet wird, dann verstehe ich die denkbar schlechte Beteiligung in unserem Gebiet, am KHD-Begehren, überhaupt nicht mehr! Oder will man gar sagen, was sehr zu bezweifeln ist, daß es, laut Beteiligung, nur noch 20 % Nicht-Slowenen in Südkärnten gibt?

Das „Volks“-begehren wurde **eben auch im zweisprachigen Gebiet** nur recht dürftig unterstützt, was durchaus **dafür spricht**, daß selbst hier die überwältigende Mehrheit **kein Interesse** daran zeigt, die Klassengemeinschaft der nicht zum Slowenischunterricht angemeldeten Kinder mit jenen, welche das Slowenisch erlernen, auseinanderzureißen!

Daß es den allermeisten Trennungsbefürwortern um ganz was anderes gehen dürfte, zeigen seit Jahren verschiedene Leserbriefe und zeigte erst kürzlich wieder ein solcher Leserbrief eines Klagenfurters. Er schrieb u. a.:

„Sollen die Bundesobmänner (Anm. Parteigespräche in Wien) nun entscheiden dürfen (sie dürfen!), ob weiterhin Deutschkärntner-Kinder gezwungen werden müssen, **den slowenischen Unterricht mit anzuhören?**“

Das ist es bereits! Nicht zum Slowenischunterricht angemeldete Kinder müssen, was ohnedies klar ist, **nicht Slowenisch erlernen**, aber es ist allein schon eine „arge Zumutung“, daß die armen „benachteiligten und unterdrückten“ deutschkärntner Kinder das Slowenisch **auch nur mitanhören müssen**, wenn die Lehrperson mit den Angemeldeten zwischen durch auch etwas Slowenisch spricht! **Schon das (Mit-)Hören des Slowenischen ist also ein arges „Pfui“**. Eine recht klare und unmißverständliche Geisteshaltung! Einer solchen wieder einmal nachzugeben, wäre ein (zwar typisch kärntnerisches) Trauerspiel.

Es scheint aber so, daß die Trennung der Kinder „unter einem gemeinsamen Dach“ noch keineswegs vom Tisch ist! Tut man es, wäre das in den Reigen jener großzügigen Konzessionen einzuordnen, die man letztlich der deutsch-nationalen Landesminderheit noch immer gemacht hat. Will man es, spielt es ohnedies nicht irgendeine Rolle, ob nun zwei, vier, oder wie gehabt, klägliche neun Prozent ein „Volks“-begehren unterzeichnen. Ein Erhalt der „zweisprachigen Schule unter einem Dach“, was nur im Sinne des Beibehaltens der zur Zeit gepflogenen Klassengemeinschaft gesehen werden kann, wäre das aber keineswegs! Denn blos „unter einem gemeinsamen Dach auf einem Gebäude“ kann vieles sein, können Menschen leben, arbeiten und lernen, **ohne deshalb auch nur etwas gemeinsam zu tun und zu erleben!** In einem solchen Fall bleibt als einzige „Gemeinsamkeit“ dann wirklich nur **das Dach**.

Die räumliche Trennung unserer Schulkinder – nichts spricht dafür – wäre also genau das, was auch ein KHD und ein verhungertes 9%-„Volks“-begehren fordern, denn eigene Schulen für die slowenischen Kinder wären ohnedies nie gebaut worden! Sie wäre somit nicht nur ein Schlag ins Gesicht unserer slowenischen Volksgruppe, sondern auch ein solcher ins Gesicht jener deutlichen Mehrheit Nicht-Slowenen, die nicht zu den Wahllokalen ging, weil kein Interesse bestand und offensichtlich auch keine „Notwendigkeit“ gesehen wurde, diese Bestrebungen des Heimatdienstes und seines (9%-)Anhangs zu unterstützen!

Guttenbrunner Herbert

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1
Petek, 4. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Holmes & Yoyo – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska TV – 10.35 Sestri – 12.00 Poročila in ozadja – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Niklaas, otrok iz Flandrije – 17.30 Levo od pingvinov – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Silke iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Derrick – 21.15 Modna revija z reklamo – 21.20 Jolly Joker – 22.35 The planets – 23.05 Making a splash – 23.30 David Hockney pri delu – 0.25 Poročila.

Sobota, 5. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Umor po naročilu – 11.55 Koncil za tretje tisočletje – 13.00 Poročila – 14.00 Kraljev admiral – 15.55 Sveto pismo – 16.00 Nils Holgersson – 16.25 Obiskovalci – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Športna abeceda – 17.30 Mr. Merlin – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Dva x sedem – 18.25 Dunaj in njegova glasba v anekdotah – 18.50 Kaplan August Paterno odgovarja – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Večer za Johanna Hestersa – 22.05 Latinskoameriški plesi – 23.05 Solid Gold – 23.50 Poročila.

Pridobivaj nove naročnike Slovenskega vestnika

Nedelja, 6. 4.: 11.00 Ura tiska – 12.00 Orientacija – 14.45 Vmesni pristanež v Parizu – 16.25 Tao Tao – 16.50 Bravissimo – 17.35 Prometni klub za otroke – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Reklama – 18.30 Mi – 19.00 Silke iz Avstrije – 19.25 Govori župnik dr. Martin Bolz – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Presneto voziško dovoljenje – 21.35 Sedem dni športa – 21.55 Budov nauk – 22.00 Zemlja živi – 22.45 Jour fixe – 23.45 Poročila.

Ponedeljek, 7. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Holmes & Yoyo – 9.30 Tu sem jaz človek... – 10.00 Šolska TV – 10.30 Grk Kostas – 12.00 Iz parlamenta – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Calimero – 17.30 Heidi – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Silke iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Ponedeljski šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Cagney & Lacey – 22.05 Šport – 23.00 Poročila.

Torek, 8. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Holmes & Yoyo – 9.30 Angleščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Avstrija II – 12.05 Ponedeljski šport – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Oddaja z miško – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Silke iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Inozemski report – 21.15 Dallas – 22.00 Čakanje na Godota – 23.15 Serpico – 0.05 Poročila.

Sreda, 9. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Holmes & Yoyo – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Vmesni pristanež v Parizu – 12.10 Inozemski report – 13.05 Poročila – 16.30 Čarobni kamen – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Risanka (serija) – 17.30 Kamen Marka Pola – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Silke iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Royalty – 21.15 Kam in nazaj – 23.15 Glasbena scena 86 – 0.00 Poročila.

Četrtek, 10. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Holmes & Yoyo – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Šolska TV – 10.30 Zakonska postelja na poskušnjo – 12.15 Klub seniorjev – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Sindbadove pustolovščine – 17.30 V kraljestvu divjih živali – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Silke iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Hokus pokus – 21.50 Obisk pri Joani – 23.05 Sylvie Vartan v Ameriki – 23.55 Poročila.

TV AVSTRIJA 2
Petek, 4. 4.: 16.25 Poldark – 17.15 Zemlja živi – 18.00 Tedenski pregled – 18.30 Onedina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kaj se že pravi varno? – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šport – 22.15 Ostrastrelec Jimmy Ringo – 23.35 Mannix – 0.20 Poročila.

Sobota, 5. 4.: 15.05 Dva x sedem – 15.30 Računalniški tečaj – 16.00 Iz parlamenta – 17.00 Ljuba družina – 17.45 Kdo me hoče? – 18.00 Alpe-Jadran magazin – 18.25 Nogomet – 19.00 Trailer – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Kam in nazaj – 2.05 Šport – 22.40 Šef – 0.15 Poročila.

Nedelja, 6. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.20 Ann in Debbie – 9.55 The collection – 15.00 Športni popoldan – 16.55 Matere – 17.40 Dire straits – 18.25 Reklama – 18.30 Okay – 19.25 Novo v kinu – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Primer za ljudskega odvetnika – 20.15 Najnevarnejši mož sveta – 21.55 Dinastija – Denverški klan – 22.40 The munsters – 23.05 Prepirmed Phoebusom in Panom – 0.05 Poročila.

Ponedeljek, 7. 4.: 17.30 Biotehnologija – 18.00 Cesta Lindenstraße – 18.30 Onedina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 100 karatov – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šiling – 22.05 Golfulja – 23.35 The collection – 0.40 Poročila.

Torek, 8. 4.: 17.00 Šolska TV – 17.30 Orientacija – 18.00 Kviz – 18.30 Onedina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Vse ali nič – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Klub 2 in poročila.

Sreda, 9. 4.: 17.00 Vedno ta televizija – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Zaupna divjina – 18.30 Onedina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Peter Hofmann 86 „live“ – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 – Ljudstvo se osvobaja – 22.30 Divja ovca – 0.10 Poročila.

Četrtek, 10. 4.: 17.00 Šport – 17.15 Celjenje z rastlinami – 18.00 Prosim k mizi – 18.30 Onedina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.50 Club 2 in poročila.

TV LJUBLJANA

Petek, 4. 4.: 9.00 Tednik – 10.00 Puntarska pesem – 15.30 TV Mozaik – ponovitev –

17.10 Poročila – 17.15 Lutke kramlajo, otroška serija TV Novi Sad – 17.30 Merlin, nemška nadaljevanka – 17.55 Začetek XII. Kongresa ZSMS, prenos iz Krškega – 18.50 Risanka – 19.00 Danes – Obzornik ljubljanskega območja – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Ob XII. Kongresu ZSMS, prenos s Trga Matije Gubca v Krškem – 20.25 Avtomanija, angleška dokumentarna serija – 20.55 Pod krinko, ameriški niz – 21.45 Dnevnik – 22.05 Atentat, francosko-italijansko-nemški film.

Sobota, 5. 4.: 8.00 Poročila – 8.05 Vojna je vojna – 8.20 Lutkomendija, nanizanka TV Novi Sad – 8.45 Ringaraja – 9.00 Zlata ptica – 9.15 Slovenske ljudske pravljice: O Marku, ki je vilo sesal – 9.30 Ta čudoviti notni svet, oddaja TV

Sarajevo – 10.30 Slovenski ljudski plesi: Zahodna Štajerska – 11.00 Odpadek surovina – izobraževalna oddaja – 11.30 Avtomanija, ponovitev angleške dokumentarne serije – 11.55 Poročila – 14.55 Poročila – 15.00 Klovn na severnem tečaju, romunski mladinski film – 16.30 Vroče poletje, oddaja iz dokumentarne serije: Boj za obstanek – 17.00 P.J. v košarki – 18.25 Na zvezi, oddaja za stik z gledalci – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – še nekaj zasede! – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Zrcalo tedna – 20.15 Z XII. Kongresa ZSMS – 20.35 Mož, ki je ljubil plesočo mačko, ameriški film – 22.30 Dnevnik – 22.45 Videogodba.

Nedelja, 6. 4.: 8.50 Poročila – 8.55 Živ žav: Benji, Zaks in deček iz vesolja, risanke – 9.45 Merlin, nemška nadaljevanka – 10.10 Večni klic, sovjetska nadaljevanka – 11.30 Čez tri gore: Zbor Nova vas – 12.00 Kmetijska oddaja – 13.00 Poročila – 14.20 Nikola Tesla – nadaljevanka TV Zagreb – 15.25 Pogrešan, angleški film – 16.55 Poročila – 17.00 Nedeljsko popoldne TV Koper/Capodistria – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – ko še ne boli – 19.30 Dnevnik – 19.45 Šport – 19.53 Vreme – 20.00 Dosje, nanižanka TV Zagreb – 21.15 Športni pregled – 22.00 Slovenci v zamejstvu – 22.30 Poročila.

Ponedeljek, 7. 4.: TV Mozaik – 9.00 Zrcalo tedna – 9.20 Puntarska pesem – 10.05 Mednarodna obzorja, ponovitev – 15.50 TV Mozaik – ponovitev dopoldanskih oddaj – 17.35 Poročila – 17.40 Oblaki, sonce, dež in veter – 17.55 Lutkomendija, lutkovna nadaljevanka TV Novi Sad – 18.20 Ljudska glasbila iz Makedonije: Tapan – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Podravski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Vihre vojne, ameriška nadaljevanka – 21.00 Aktualno – 21.40 Glasbeni večer: Ob stoletnici smrti Franca Liszta – 22.30 Poročila.

Torek, 8. 4.: TV Mozaik – Šolska TV – 9.00 Pred izbiro poklica: Kamnosek – 9.30 Človekovo telo: Notranje očiščenje – 9.55 Slikarstvo XX. stoletja: Akcija in konstrukcija – 16.00 TV Mozaik – Šolska TV – ponovitev dopoldanskih oddaj – 17.25 Poročila – 17.30 XVI. Mladinski pevski festival – Celje 85 – 18.00 Periskop – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Severnoprimerški obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Ostrina britve, TV film – TV Novi Sad – 21.35 Integrali – 22.50 Dnevnik.

Sreda, 9. 4.: TV Mozaik – 9.00 Mile Klopčič: Mati, TV drama – 10.15 Miniature: Mlini ob Krki – 15.55 TV Mozaik – ponovitev dopoldanskih oddaj – 17.25 Poročila – 17.30 Hans Fallada: Zgodba o bratcu – 17.45 Ko se korenin zave-mo: Po svoji zemlji, dokumentarna serija – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Gorenjski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Bolnišnica Britanija, angleški film – 22.05 Ovid iz Graba, dokumentarna oddaja TV Beograd – 22.50 Dnevnik.

Četrtek, 10. 4.: TV Mozaik – 9.00 Deček Daku, bangladeški film – 10.05 Portret: Evgen Sajovic – 16.00 TV Mozaik – ponovitev dopoldanske oddaje – 17.30 Poročila – 17.35 Slovenske ljudske pravljice: O meglji v žaklju, pa o rosi in temi – 17.50 Slovenska ljudska glasbila in godci: Trstenke – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Zasavski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Tednik – 21.10 Nežna je noč, angleška nadaljevanka – 22.05 Dnevnik – 22.20 Retrospektiva jugoslovanskega filma: Anikini časi, jugoslovanski film.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA VSAK DAN OD 18.10 - 19.00

Petek, 4. 4.: Iz kulturnega življenja: Igralska skupina v Železni Kapli
Sobota, 5. 4.: Duhovni nagovor (nadškof dr. A. Šuštar)
Voščila (M. Hartmann)
Nedelja, 6. 4.: Uspešnica meseca – posnetek iz Šentprimoža
Ponedeljek, 7. 4.: Pričevanja – 4.:

Dipl. trg. Janko Urank
Torek, 8. 4.: Mladinska oddaja: (Fr. Krištof)
Sreda, 9. 4.: Narodno-zabavna glasba
Četrtek, 10. 4.: Rož – Podjuna – Zila
Petek, 11. 4.: Koroški avtorji: J. Ferik – J. Messner

Informacija je več kot senzacija

Novega naročnika/novo naročnico pridobil(a):

(ime in priimek)

(naslov)

(pošta)

Drucksache Tiskovina

P. n.

SLOVENSKI VESTNIK

Postfach/poštni predal 408
9021 Klagenfurt/Celovec

Slovenski VESTNIK
Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16.
Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16
Telefon (0 42 22) 51 43 00-30 (Rado Janežič) 31 (Lubo Urbajs) 32 (Andrej Kokot) 33 (Vinko Wieser)
Teleks 42 20 86 sndk a
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

MENJAVA DENARJA		
Stanje v četrtek 3. aprila 1986		
Za 100 dinarjev dobite	4.00 šil.	
Za 100 dinarjev plačate	5.25 šil.	
Za 100 lir dobite	0.99 šil.	
Za 100 lir plačate	1.05 šil.	
Za 100 mark dobite	694.00 šil.	
Za 100 mark plačate	710.30 šil.	

Zmaga in poraz Slovenskega atletskega kluba

„Angleške“ razmere so bile za veliko noč v koroški ligi. Nogometaši so namreč v treh dneh odigrali dve igri. Prvo na velikonočno soboto in drugo na velikonočni ponedeljek. Slovenski atletski klub je najprej tekmoval proti SCA Šentvidu in bitko dobil tesno, a zaslužen z 2:1; na velikonočni ponedeljek pa je bil poražen v Mostiču s 1:3.

V sobotni igri so gostje v prvem polčasu vodili presenetljivo z 1:0, zaigrali so namreč presenetljivo agresivno. Šele po odmoru so se sakovci otresli treme in silovito napadali. Dva lepa gola Pihornerja sta tekmo odločila SAK-u v korist. Pri prvem zadetku mu je žogo „serviral“ Jovičević z levega krila, pri drugem pa Polanšek z desnega kota točno na glavo. Šentvid je zadnji na lestvici, kljub temu je imel SAK precejšnje težave. Predvsem obramba ni delovala zanesljivo.

Tudi dva dni navrh, v Mostiču, ni bilo drugače. Resda je Mostič (Brückl) najmanj za en razred boljše moštvo od Šentvida, toda to še dolgo ne pomeni, da SAK nima izgledov. Pa vendar je bilo tako. Slovenski zastopniki v Mostiču še nikoli niso zaigrali preveč dobro, tako tudi na velikonočni ponedeljek ne. Sicer se je spopad začel z obeh strani zelo previdno. Nato je „izpadla“ celotna obramba SAK-a in domačini so kajpada izkoristili napako 1:0 za Mostič, ki je bil od tega trenutka naprej sila nevaren. Po zamenjavi strani se je Jagodičeva ekipa opomogla in po sijajnem голу Marjana Velika izenačilo. Sledile so dramatične minute. Sprva je sodnik v začudenje domačih navijačev izključil igralca Mostiča, da bi potem spregledal prekršek domačinov, kar pa je odločilno vplivalo na izid tekme. Mostičani so namreč najprej z igralcem manj branili rezultat

in le poredko prešli v ofenzivo. Ena izmed teh ofenzivnih akcij se je za SAK končala fatalno. Desni krilni napadalec Mostiča, Jedlantschnig, je iz nedovoljenega položaja (najmanj tri metre v ofside!) startal neubranljivo v napad in zatresel mrežo. 2:1 za domačine.

Stranski sodnik ni dvignil zastavice in tudi glavni ni ukrepal, čeprav bi to smel ali bolje celo moral. Ta krivična odločitev je sakovce povsem zmedla, samo minuto pozneje pa so prejeli še tretji gol. Rezultat 1:3 je poraz, ki nikakor ne odговarja poteku igre. Za dva gola SAK zagotovo ni bil slabši!

Po zmagi in porazu slovenska enajsterica zaseda še zmeraj solidno četrto mesto, sedaj z 18 točkami. Slovenski atletski klub nastopa v naslednjih dveh kolih dvakrat na tujem: v nedeljo igra proti Matrei (na Vzhodnem Tirolskem), teden navrh proti Brežam. Sledita torej dve izredno težki tekmi!

J. P.

Rezultati 14. kola: ASK – WSG Brückl (Mostič) 0:1 (0:1); SVG Bleiburg (Pliherk) – SC Hermagor (Šmohor) 0:0; SVR Lienz – SC Magdalen 3:2 (1:1); Friesach (Breže) – Obervehlach 0:0; SAK – SCA St. Veit (Šentvid) 2:1; ASKO Irschen – Union Matrei 1:2 (1:2).

Rezultati 15. kola: Union Matrei – Obervehlach 0:0; SC Hermagor (Šmohor) – SCA St. Veit (Šentvid) odpovedano; WSG Brückl (Mostič) – SAK 3:1 (1:0); SK Magdalen – Friesach (Breže) 1:2 (0:1); Hypo WAC – SVG Bleiburg (Pliherk) 3:2 (3:2); tekmi ASKO Irschen – ASK in Feldkirchen (Trg) – Rapid Lienz sta bili odpovedani.

Koroška liga:	
1. Feldkirchen (Trg)	13 11 1 1 45:15 23
2. Matrei	15 10 2 3 29:15 22
3. Obervehlach	15 9 4 2 26:14 22
4. Slovenski atletski klub	15 7 4 4 22:16 18
5. Brückl (Mostič)	15 7 3 4 16:20 17
6. Lienz	15 6 4 5 23:20 16
7. Friesach (Breže)	15 6 4 5 18:15 16
8. WAC	15 5 3 7 23:23 13
9. Hermagor (Šmohor)	14 3 6 5 14:27 12
10. Pliherk	15 3 5 7 24:23 11
11. Irschen	14 4 3 7 16:26 11
12. Magdalen	15 3 3 9 24:34 9
13. ASK	14 1 5 8 8:21 7
14. St. Veit (Šentvid)	14 2 3 9 9:28 7

KAC – DSG Obir Sele 2:0 (1:0)

Pomlajeno selsko nogometno moštvo si po prijateljskih igrah ni pričakovalo kakega presenečenja v prvi tekmi proti celovškemu klubu KAC. Tem bolj presenetljivo je bilo, kako samozavestno in dobro so začeli Selani v Celovcu. Na tej ugotovitvi ničesar tudi ne spremeni dejstvo, da je Celovčanom iz lepega napada uspel že v 5. minuti prvi gol. Zaradi poškodb in zaradi dobre igre Selanov je KAC prišel bolj v defenzivo, in v prvem polčasu kot tudi v drugem so gledalci pričakovali izenačenje rezultata. Toda Selani niso znali izrabiti številnih možnosti. Zato jih smola tudi v 70. minuti ni zapustila. Niso znali izrabiti prostega strela, nasprotnik je razvil konter, sodnik je dal dvomljivo enajstmetrovko in KAC je dosegel končni rezultat 2:0. Kljub vsemu dober začetek Selanov, ki morajo zaradi snega ta teden spet počivati.

Šentandraž – Šmihel 3:0 (0:0)

Po izenačenem prvem polčasu sta Friesacher in Rupp (2) v teku 20 minut porazila Šmihelčane.

Selani in Šmihelčani so na 12. oz. 13. mestu lestvice spodnje vzhodne lige.

Kratke športne vesti – Termini

● **Šah:** Občinski turnir v Bilčovsu. 3. občinski šahovski turnir pri Knabernu v Velinji vasi (prireditelj SPD „Bilka“) je na Velikonočni ponedeljek že drugi odločil v svojo prid **Rupert Reichmann** z Mošenice. Drugo mesto je osvojil Lipi Ogris-Martič, tretji pa je postal Johann Ferk. V posebni skupini pod-šestnajstletnih je zmagal **Hanzi Seher** pred Hanzijem Filipičem in Matevom Seherjem. Turnir, katerega se je udeležilo 27 občanov, je uspešno vodil Hubert Blatnik.

● **56 šahistov iz krajev od Šmohorja do Wolfberga** se je udeležilo velikonočnega brzopoteznega turnirja (20 minut časa za premišljevanje) v Beckstanzu, med njimi tudi štirje igralci šahovskega društva Slovenske športne zveze. Od teh je samo **Lojzu Gallobo** uspelo, da se je uvrstil med nagradence turnirja: v skupini B (Elo 1700–1900) je osvojil s petimi točkami iz sedmih kol odlično drugo mesto. Franci Rulitz (3 točke), Ivko Fern (3) in Gorazd Živkovič (2) pa na žalost niso bili tako uspešni. Turnir (in skupino A) je zmagal **Egon Reichmann** (ATSV Wolfberg), ki je vse svoje partije dobil!

● **Mladinski koroški deželni prvak** je pretekli teden v Grabstanzu postal **Heimo Thaler** (SCA Šentvid), viceprvak je Helfried Wernig iz Wietersdorfa. Oba sta v teku letošnjega prvenstva že igrala (in zmagala) v srečanjih s prvim moštvom SSZ/Cartrans.

● **Naslednja šahovska prvenstvena tekma** bo v soboto, 5. aprila 1986 ob 15. uri v Celovcu: **SC Semmelrock II – SSZ Cartrans I**

S tradicijo narašča tudi kakovost! Namiznoteniški turnir v Šentprimozu

Z leve na desno: Marija Picej (najboljša domačinka), Hanes Jernej (je dobil dva pokala) in Heinci Sadnikar.

Pred petimi leti, ko se je v Šentprimozu začela ustanavljati in ojačevati krajevna organizacija Zveze slovenske mladine, se je porodila tudi zamisel ponuditi športno udejstvovanje. Franc Polzer, predsednik krajevnega organizacije ZSM, se je pri tem posebej zavzel za to, da bi omenjeni namiznoteniški turnir postal vsakoletna točka v programu delovanja. In veseli nas, da lahko zabeležimo: uspelo mu je, z njim vred pa tudi vsem tistim, ki se leto za letom trudijo, da pridobijo za sodelovanje tudi vedno več domačinov, ki sicer nimajo pravih kontaktov do slovenske mladine v občini.

Pa ne samo število tekmovalcev iz sosednjih vasi narašča (letos je bilo prav posebej razveseljivo videti mnogo čisto mladih igralcev), tudi kakovost igranja se dviga. Letos je nastopil na tekmovalcu v Šentprimozu tudi član mladinske namiznoteniške reprezentance SR Slovenije, Jamšek Darko; njegov klubski tovariš Janko Kotnik pa mu je zaostal le za nekaj točk. Pri znani visoki ravni slovenskega namiznega tenisa pa sta bili prava senzacija letošnjega turnirja uvrstitvi, ki sta jih dosegla Koroška Zdravko Smrtnik in Mirko Oraže – še pred drugimi izvrstnimi igralci iz Slovenije – odlično tretje in četrto mesto! V splošnem razredu je Weiss Jurij iz Žamanj uspešno branil svojo lansko-

letno zmago, prav tako kakor Marti Oraže v ženski kategoriji. Heinc Sadnikar pa je prvič zmagal pri mladincih.

Rezultati:

Mladinci: 1. Heinc Sadnikar (Šentprimoz), 2. Siegfried Uznik (Sele), 3. Hanes Jernej (Rikarja vas), 4. Kristijan Stefan (Lanceva).

Ženske: 1. Marti Oraže (DSG Sele), 2. Marion Hribnik (DSG Sele), 3. Marija Picej (Šentprimoz), 4. Martina Rupic (Ruda).

Splošni razred: 1. Jurij Weiss (Žamanje), 2. Hanes Jernej (Rikarja vas), 3. Florijan Silan (Sreje), 4. Adolf Blažej (Šentprimoz).

Ligaši: 1. Darko Jamšek (Fužinar Ravne), 2. Janko Kotnik (Fužinar Ravne), 3. Zdravko Smrtnik (SSK Obir), 4. Mirko Oraže (DSG Sele).

Zmagovalci z diplomami in pokali

● **Slovenske biljardiste** – začetnike vabi SBK/Cartrans k sodelovanju. Od ponedeljka do petka vadijo biljardisti na novih mizah v Mladinskem domu SSD (Mikschallee 4) z Avgustom Serajnikom (začetek ob 17.00 uri). Prisrčno vabljeni.

● **Rešitev šahovske naloge štev. 2** (Slovenski vestnik 12/86): Črni je z efektno žrtvijo dame 1... Dh 2:– postavil belega kralja v matno mrežo, ki jo je spletel po 2. Kh2: Th4+ 3. Kgl Sg3+ in črna trdnjava matira belega kralja na polju h1!

● **Nogometni termini:** V nedeljo, 6. 4. 1986, igrajo: 15.00 Matrei pod 23 – SAK pod 23 in 17.00 Matrei – SAK. Odhod avtobusa: iz Doble vasi ob 9.30, iz Celovca (izpred gostilne „Pri Joknu“) ob 10.00.

DSG Obir Sele – ATSV Wolfberg – odpovedano!
Šmihel – Velikovec

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Pliherk in Posojilnica Pliherk priredita tudi letos ob obletnici zmage nad fašizmom

v nedeljo 11. maja 1986

IZLET V ZLOGLASNO
NACISTIČNO TABORIŠČE
MAUTHAUSEN

Prijave: do 25. 4. 1986 na Posojilnico Pliherk, tel.: 0 42 35/25 83
Prostovoljni prispevki za vožnjo, za hrano skrbí vsak sam.

Branko Elsner v Naši knjigi

Prihodnjo sredo, 9. aprila 1986, med 15. in 16. uro bo prof. Branko Elsner, trener avstrijske nogometne reprezentance, ob izidu svoje knjige „Methodik des Fußballtrainings“ pri založbi „Drava“ dajal avtograme v knjigarni „Naša knjiga“ v Pavličevi ulici 5-7 v Celovcu.

Prijatelji nogometa, izrabite priložnost za kratek pomenek z vrhunskim nogometnim strokovnjakom.

SLOVENSKI VESTNIK 40 LET

V okviru nagradnega tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov naročam „Slovenski vestnik“ in prosim, da mi list pošiljate na naslednji naslov:

Ime in priimek

naslov

pošta

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete račun in položnico.

(kraj in datum)

(podpis)

Nagradno tekmovanje za pridobivanje novih naročnikov

Ste se že vključili v tekmovanje za pridobivanje novih naročnikov?

Kot nov naročnik v smislu tega tekmovanja velja vsakdo, ki bo Slovenski vestnik ali sam ali preko druge osebe naročil in najkasneje

do 31. maja 1986

vsaj za eno leto poravnal naročnino, ki letno znaša 250.- šilingov. Naročilo nam lahko sporočite z naročilnico (ki jo objavljamo poleg tega obvestila), v obliki pisma ali dopisnice.

● Vsak naročnik dobi majhno nagrado
● 3 posebne nagrade smo pripravili za tiste tri, ki bodo zbrali največ novih naročnikov
● 10 velikih nagrad pa bomo razdelili z žrebom med ostale, ki so pridobivali nove naročnike. Prav tako čaka sodelavce pri tekmovanju še vrsta drugih nagrad.

OGLAS

- Nudimo samostojnemu obdelovalcu(iki) zanimivo delovno mesto na področju zunanje-trgovinskega poslovanja. Predpogoj je znanje obeh deželnih jezikov, po možnosti tudi znanje angleščine.
- Iščemo sodelavca oziroma sodelavko za administracijo. Predpogoj je znanje obeh deželnih jezikov in strojepisja.

Interesenti naj se javijo pri
Fa. INTERTRADE, Celovec, Paradeisergasse 9,
tel.: 0 42 22/57 08 80